

Eingelangt am 20 JUL. 1916 9^h 10' M.M.

mit — Beilagen

Maribor, dne 20. julija 1916.

B. tadej.

20. Stovljan.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, po leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge Izvenavstrijske dežele 8 K. Kdo bodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odgovoda. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroska cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 18 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitrsta 24 vin, Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Petdesetletnica bitke pri Visu.

Bitka pri Visu. Ob 50letnici.

Danes obhajamo po vsej Avstriji 50letnico, od kar je pred pol stoletjem dne 20. julija 1866 avstrijsko vojno brodovje pod poveljstvom admirala Tegetthoffa premagalo italijansko vojno brodovje pri otoku Visu v Jadranском morju.

Kakor se je pred pol stoletjem pomešalo sinje morje naše Adrije s krvjo hrabrih hrvatskih in slovenskih sinov, ki so, braneč svojo očetnjava, slavno premagali veliko močnejšega Italijana, tako junaško tudi danes zastavlajo hrvatski in slovenski junaki svoje življeno na kopnem in na morju, da branijo pred dednim sovražnikom biser Avstrije, sinjo Adrijo in solnčato Goriško.

Znano je, da so bili Italijani od Avstrijev na suhem večkrat tepeni od slavnega očeta Radecchia, in naposled dne 24. junija 1866 pri Kustoci od nadvojvode Albrehtu tako uničevalno, da jim je popolnoma pregnalo skomine po naši zemlji.

Toda Lah ni hotel mirovati. Ker mu je izpodletelo na kopnem, je poskušal svojo srečo na morju z močnim svojim brodovjem. O naši vojni mornarici so govorili Italijani zelo zaničljivo in jo imenovali „ribiške čolne.“ V resnici je štela naša mornarica takrat samo 27 večinoma starejših in lesnih ladij s 532 topovi in 7871 možmi posadke, dočim je štelo sovražno brodovje 34 večinoma oklopnih in novodobnih ladij s 746 topovi in 10.886 možmi posadke. Toda avstrijski poveljnik admirал Tegetthoff, rôdom Mariborčan, je pokazal svetu, kaj zamore junaštvu naše mornarice, čeprav ima lesene ladje, a ima jeklena srca. V malo tednih je dal popraviti svoje stare ladje, nekatere obil z verigami, jih z velikimi topovi le za silo opremil, dočim so imeli Lahi lađiške topove težke do 300 funtov.

Sredi našega Jadranskega morja se dviga iz morskih valov kakor kita cvetja krasni otok Vis, ki spada med najčaroljnješke kraje jadranske obale in je oddaljen od Črnomorske obale 72, od italijanske pa 118 km. Po otoku se dvigajo krasni griči, med njimi 591 m visoki Hum. Otok Vis je bil le slabo utrjen, a branila so ga junaška prsa Hrvatov in Slovencev.

LISTER.

Trije palčki v gozdru.

(Iz Grimmovih pravljic.)

Zivel je mož, ki mu je umrla žena; živila je žena, ki ji je umrl mož, in mož je imel hčerko in že na je imela tudi hčerko. Deklici sta bili prijateljici, sta se večkrat shajali in sta prišli k ženi v hišo. In žena je rekla tuji deklici: „Čuj, povej tvojemu očetu, da bi se jaz rada z njim poročila; vsak dan se boš potem v mleku kopala in vino pila, moja hči pa se bo z vodo umivala in vodo pila.“ Dekle gre domov in tu pove očetu, kaj mu je žena rekla. Oče pa pravi: „A kaj čem storiti? Ženitev ima svojo solnčno pa tudi senčno stran.“ Ker pa se le ni mogel odločiti, sezul je čevelj in dejal: „Vzemti ta čevelj, ki ima luknjo v podplatu, nesi ga pod streho, obesi ga na velik žrebelt in nalič vanj vodo. Če bo čevelj držal vodo, teda se zopet oženim, če pa voda skozenj steče, se ne oženim.“ Hčerka stori, kakor ji je bilo naročeno; toda čudno, voda je napojila podplat, da je držal in kmalu je bil čevelj poln vode. In povedala je očetu, kaj se je zgordilo. Nato je šel oče sam pod streho; in videl je, da je res, kar mu je dekle povedalo; zato je šel k vodo in snubil in kmalu so praznovali ženitovanje.

Ko prvo jutro nato deklici vstaneta, stala je že pri hčerki očetovi posoda z mlekom za umivanje in

Dne 16. junija je zapustil italijanski admiral Persano jakinsko pristanišče in odplul proti Visu, da spodi „avstrijske ribiške čolne“ iz Adrie. Posadka trdnjavice na otoku je štela samo 1800 mož in je bila v veliki nevarnosti. Lahi so dne 18. julija začeli obstrelovati vse otoške trdnjavice. Iz 433 težkih lađiških topov so bruhali na posadko ogenj in smrt ter sklenili, da naskočijo z vojaki otok dne 20. julija. A ko se je Persano ravnotek prizadobil, da naskoči otok in je bila posadka na otoku že pripravljena na junaško smrt, je priplul otoku na pomoč admiral Tegetthoff s svojim brodovjem. Gosta meglja je pokrivala morje, ob 10. uri predpoldne jo pa prodre solnce in z veselim vriskom je posadka na Visu pozdravila prihod rešiteljev. Naše brodovje je jadralo v treh oddelkih naravnost nad sovražnikovo brodovje. Oklopnice, 7 po številu, so jadrale spredaj. Tegetthoff je poveljal na ladji „Nadvojvoda Ferdinand Maks.“ Zadaj za oklopnicami so bile razvrščene lesene ladje. Tegetthoff je dal kratko povelje: Oklopnice se zlatev v sovražnika in ga potope.

Italijanski admirál Persano je bil nemalo osušen, videč pred seboj sovražnika, katerega se ni nadejal in ga tudi ni pričakoval. Storil je prvo napako, da je neposredno pred bliko zapustil svojo glavno ladjo in se podal na oklopnicu „Affondatore“, — kajti s tem je spravil zmešnjavo v poveljevanju. Zateno se boj. Nasprotné ladje se pomešajo in začnejo streljati druga na drugo. Gost dim pokriva morsko plan. Kar naenkrat se zaleti naša okloplica „Ferdinand Maks“ v največjo sovražno ladjo „Kralja laškega.“ Grozen tresk in sovražna ladja se je v nekaj minutah z moštrom vred potopila. Dve drugi sovražni ladji je pa naš topovski ogenj tako uspešno obdeloval, da sta morali odpłuti. Ko pa nekoliko pozneje zleti goreča sovražna ladja „Palestre“ v zrak, je bila naša zmaga gotova in sovražnik jo je nagloma odkuril proti Jakinu.

Po vsej Avstriji je zavladalo nepopisno veselje. Zgodovina naše mornarice, v kateri služijo večinoma Hrvati in Slovenci, je pa zapisana zaradi teh dejanj v svetovni zgodovini z zlatimi črkami.

Danes, ko obhajamo 50letnico viške bitke, giedamo s ponosom nazaj na mornarico Tegetthoffovega časa, a z istim ponosom se oziramo tudi na našo sedajno mornarico pod poveljstvom velikega admirala

Hausa. Star, drzni, napadnji, po zmagah kopravči duh Tegetthoffov živj z nezmanjšano silo še tudi v sedanji mornarici ter se je v poteku sedajne vojske ponovno pokazal na najsijsnejši način. Naj bi bila tudi naši sedanji mornarici junaška sreča mila, da uničevalno premaga sovražnika, kakor Tegetthoff pri Visu ter ga kaznuje za vsa njegova zlodejstva.

Nove cene za žito in stročnice.

Izšla je nova ministrska naredba, ki določa cene za nekatera žita in za stročnice novega, to je pridelka letosnjega leta. V lanskem letu so se delile nagrade tistim kmetom, ki so svoje žito in stročnice oddajali pred določenim rokom. To se je letos opustilo in se ne bo delilo nobenih nagrad. Pač pa nova ministrska naredba deli žitne cene in cene za stročnice v dve stopnji. Kot končni rok za prvo stopnjo je določen 15. december 1916.

Cene za meterski stot so določene slednje:

Za pšenico, ki se bo oddala do 15. decembra 1916, je določena cena 38 K, za pšenico pa, ki se bo oddala pozneje, to je po 15. decembru, pa samo 35 K.

Za rž, ki se bo oddala do 15. decembra 31 K, za pozneje oddano 29 K.

Za napolico (pšenica in rž mešana) 31 K, pozneje 29 K.

Za ječmen za pivovarne 36 K, za pozneje oddani 33 K.

Za ječmen za krmilo 32 K, za pozneje oddani 29 K.

Za oves 30 K, za pozneje oddani 28 K.

Nadatje so bile za proso in za stročnice določene slednje prevzemne cene za meterski stot:

Za proso 28 K.

Za grah in lečo 55 K.

Za vsakovrstni fižol, izvzemši fižol za krmilo, 40 K.

Za fižol in za lečo za krmilo 30 K.

Za grašico 26 K.

Cene za semensko žito in za semenske stročnice bodo pozneje določene.

„Rada“, je dejala in jim odrezala polovico kosu kruha.

Vprašali so jo, kaj misli v taki oblekci tukaj v gozdu.

„Ah“, je odgovorila, „nabradi bi morala v torbico jagod in ne smem prej domov, dokler je polne ne nabarem.“

Ko je pojedla svoj košček kruha, dali so ji palčki metlo, rekoč: „Odmeti sneg izpred našimi duri!“

Dekle je šlo z metlo z hišice, palčki pa so dejali med seboj: „Kaj naj ji damo, ker je tako priljubna in dobra in nam je rada dala od svojega kruha?“ Tedaj pravi eden: „Jaz poskrbim, da bo vsak dan lepša“; drugi reče: „Jaz storim, da ji pri vsaki besedi, ki jo spregovori, pade cekin iz ust“ in tretji dostavi: „Jaz pa delam na to, da pride kralj in si jo vzame za ženo.“

Dekle je šlo z metlo iz hišice, palčki pa so pometačo: „Kaj je sneg od vrat hišice in kaj mislite, kaj je našla? Same rdeče zrele jagode, ki so se ji smejele izpod snega. Vzradoščena jih nabere polno torbico, zahvali se malim možem, da vsakemu roku v slovo, in teče domu, da prinese materi, kar je hotela imeti. Ko je vstopila v hišo in rekla „Dober večer!“, padel ji je prvi cekin iz ust. Nato je pripovedovala, kaj je doživel v gozdu in pri vsaki besedi ji je padel cekin iz ust, tako da so bila tla kmalu polna samih zlatih cekinov.“

„Glej jo, prevzetnico“, vsklikne njena polsestra, „kako meče denar po tleh“: v srcu pa jo je zavidala in hotela tudi sama v gozdu po jagode. Mati pa ji re-

vino za žeo, pri ženini hčerki pa voda za umivanje in voda za žeo. Tretje jutro pa je dobila očetova hči vodo za umivanje in vodo za žeo, materina hči pa mleko za umivanje in vino za pičačo. In pri tem je ostalo vsako jutro. Žena je osvražila svojo pastorko in jo je od dne do dne vedno bolj trdo imela. Bila ji je posebno zavidna, ker je bila pastorka lepa in prikuljiva, njena hči pa grda in odurna.

Pozimi je bilo. Zmrzalo je, da je vse škripalo in čez goro in dol je ležal debel sneg. Žena je teden naredila obleko iz papirja in je poklepla hčerko očetovo, rekoč: „Obleci to obleko in pojdi v gozd in mi naberis torbico jagod, ker jih zelo poželim!“

„Za božjo voljo“, pravi deklica, „pozimi vendar jagode ne rastejo; zemlja je zmrzla in visok sneg jo pokriva. In kako naj grem v tej papirnat obleki?! Zunaj je mraz, da človeku sapo zapira; burja bi jo prephala in raztrgala bi se mi ob trnju.“

„Ali mi boš še ugovarjala?“ reče mačeha: „Le glej, da se mi takoj izgubiš in da se mi ne prikažeš, dokler nisi nabrala polne torbice jagod!“ Dala ji je še košček trdega kruha, rekoč: „To lahko čez dan prigrizneš“, misleč: zunaj bo zmrznila in od lakote umrla, gotovo ji ne pride nikdar več pred oči.“

Deklica je ubogala, odela se je v papirnato oblico in šla s torbico v gozd. Na potu v gozd je ležal sneg vse navprek in nobenega zelenja ni opazila nikjer. Ko je prišla v gozd, zagledala je drobno hišico, iz katere so gledali tri mali palčki. Rekla jim je: „Dober dan!“ in skromno potrkala na vrata. Poklicali so jo v hišo in vstopila je ter se vsedla na klop ob neči, da se pregreje in povzroči košček kruha. A palčki so ji rekli: „Se nam daj malo kruha!“

Nove določbe glede uporabe mesa in masti.

Ministrstvo je izdalo novo naredbo, ki določa omejitev uporabe mesa in masti v gostilnah, hotelih, kakor tudi v zasebnih gospodarstvih. Nova ministrska naredba stopi v veljavo dne 25. julija.

Glavne določbe nove ministrske naredbe so sledeče:

Tudi v bodoče je prepovedana uporaba mesa ob torkih in petkih in sicer ne samo v gostilnah in hotelih, ampak tudi v zasebnih gospodarstvih. Ta naredba se v toliko poostri, da je v bodoče po torkih prepovedana tudi uporaba drobovine ali vžitnih delov goveje živine, telet, kuncev, svinj, kozovcev, konj, perutnine in divjačine, načelje svežih konzerv, vsakovrstnega povojenega mesa, izvzemši nekaterih vrst klobas, to je klobas iz krvi in drobovine.

Uporaba masti (zabele), sirove ali spušene, špeha, ki je brez mesa, kakor tudi uporaba jestvil iz živalske krvi, mozga, sploh iz snovi, ki se hitro pokvarijo, kot klobas iz krvi itd., je pa ob torkih in petkih dovoljena.

Jedila se torej lahko tudi v bodoče zabele in mastjo ali zabelo in se ni treba bati, da bi vsled tega bil kdo kazovan. Gostilne dobijo glede uporabe masti obenem z navodili o omejeni uporabi mesa potrebna postavna določila. Po sobotah se na primer po gostilnah mast ne bo smela rabiti za pripravljanje mesa, prikuh ali močnatih jedil. Več kakor 11 dek mesa in če se daje gostom pečenka, več kot 15 dek, ne bo smela uporabiti nobena oseba za enkratno kosilo ali večerjo. Oblast ima pravico, da od slučaja do slučaja nadzoruje po gostilnah in tudi zasebnih hišah, ali se povsod držijo teh novih postavnih določil.

Oddaja kovinastega orodja.

Deželnobrambовsko, vojno in trgovinsko ministrstvo je odredilo, da se morajo oddati orodja, posoda in drugi predmeti iz bakra, bakrenih zlitin, niklja in kositra. Oddati se morajo:

1. Kuhinjske posode (kotli za kuhanje, vkuhanje, za sladoled, lonci, kaserole, ponve, konve, oblike za peko i. dr.) in priprosto namizno orodje (hladilniki, sklede, tase, skodele, svetilniki i. dr.) iz bakra (tudi pokositreno ali prevlečeno z drugimi kovinami); pod namiznim orodjem ni razumeti jedilnih orodij (nožev, vilic in žlic); 2. pod 1. navedene posode in orodje (izvzemši „pasarsko blago“, kakor lonce za juho, konve, sita, skodele za omake, sklede za prikuhe i. dr.) iz čistega niklja; 3. kuhinjsko orodje (n. pr. možnarji, tolkači, kotliči za sneg, priprosti svetilniki (izvzemši pločevinaste svetilnike), tase, likalniki i. dr.) iz mesta; 4. kotle za pranje, vodne ladvice ognjišč, navadna posoda za vodo ter kopalne banje iz bakra (tudi pokositreno ali prevlečene z drugimi kovinami); 5. kotli za vkuhanje sadja iz bakra ali medi, kolikor se ne uporabljajo v tovarniških obratih; 6. priproste medenice za žrjavico ali ogenj in priprosti podstavki pred pečmi iz bakra, medi ali brona in tombaka; 7. medeni uteži posamezno % kg in več; 8. priprosti drogi (cevi) in nosilci za zastore, drogi za preproge, držaji in obrambni drogi (cevi) iz medi, ki se dajo lahko sneti in nimajo vložka, ali pa imajo vložek, ki se da lahko odstraniti.

če: „Ne smeš; premraz je in ti mi lahko zmrzneš!“ Ker pa ji le ni dala miru, ji je mati naposled dovolila; sešila ji je krasen, gorak kožuh, ki naj ga oblače in dala ji je maslenega kruha in kolača seboj na pot.

Dekle gre v gozd naravnost do male hišice — Trije palčki so kukali iz hišice, pa ona jih nič ne pozaravi; ne da bi jih pogledala, prilomasti v hišico, vse se na klop k peči, izvleče iz torbe masleni kočički in kruh, ki ji gresta zelo v slast.

„Daj še nam pokusit“, rekli so palčki, pa odgovorila jim je: „Se zame ne bo dovolj, kako naj še drugim dam.“

Ko se je nasitila, rekli so palčki: „Na, vzemi metlo in pojdi pred vrata pometat!“

„Ej, le sami pometajte, kaj mislite, da sem vas dejala?“

Ker je videla, da ji ničesar nočajo dati, odšla je dekle iz hišice.

Tedaj pa so se palčki menili med seboj: „Kaj naj ji damo, ker je tako nepriljubna in ker ima tako grdo, zavidno srce, da nikomur nič ne privošči?“ — Prvi de: „Jaz hočem, da je vsak dan grša“, drugi reče: „Jaz storim, da ji pri vsaki besedi, ki jo spregovori, poskoči krota iz ust“, in tretji je dejal: „Jaz pa poskrbim, da nesrečno umrje.“

Dekle je okrog hišice iskal jagod, pa ker jih ni nič dobila, je odšla slabe volje domov. In ko odpre ustā, da bi materi potožila, kaj se ji je v gozdu primerilo, skoči ji pri vsaki besedi kroti iz ust — vsem se je hitro zagnjusilo.

Mačeha je sedaj seveda še huje pihala in le to premisljevala, kako bi nagajala pastorki, ki je bila vsak dan lepša. Zakurila je pod kotlom in namočila štene. Ko so prevrele, obesila jih je pastorki na ra-

Kovinaste predmete morajo oddati brez izjeme vsi obrtniki-izdelovalci, trgovci, gostilničarji, gospodinjstva, društva, samostani in učni zavodi ter sploh vsak, ki ima kaj kovinastih predmetov v svoji posesti.

Izdelovalci in kupčevalci morajo oddati 1 tretjino teže svoje zaloge, ako so že eno tretjino prej oddali; ako pa ne, pa morajo oddati sedaj polovico. Lastnik lahko sam določi, katere predmete bode oddali. Vsi drugi pa morajo oddati vse kovinasto orodje in predmete. Če se kak predmet ne ob hodo si oprosi, da ista poskrbi za nadomestek, ali pa se (n. pr. kotli za kuhanje sviniske klaje) trajno ali začasno prepustijo posestniku. Ako se samo začasno prepusti kak predmet posestniku, si mora isti v gotovem roku nabaviti nadomestilo. Glede oddaje večjih bakrenih kotlov veljajo slediča določila: Kotle za pranje, kotle za živinskoko krmno, kotle za vkuhanje sadja, poljske kotle se mora oddati, kakor vse drugo bakreno orodje. Ako je potrebna nabava drugega (nadomestnega) kotla in če sam posestnik ne skrb za nadomestilo, tedaj bo prevzemna komisija na njegovem prostoru poskrbel za nadomestni kotel nič plačati. V ta namen se mora napovedati pri prevzemni komisiji v občini načelne mere za gornjo Širino in globocino kotla, pri kotlih z robom tudi Širino roba. Oddajo se bo odredilo, ko dospe nadomestek. Za nerabljive kotle se lahko zahteva le primerna odškodnina, ne pa nadomestek.

Ko bo v posameznih občinah poslovala prevzemna komisija, naj posestnik, ki kotel neobhodno rabi, prosi, da se mu kotel pusti, da more nadaljevati krmiljenje svinj itd. Od komisije mora zahtevati, da mu izda potrebljivo poverilnico ali potrdilo, da mu kotla ni treba oddati. Torej ni treba nikomur delati nikakih prošenj, ampak prošnje kar ustremo vloži pri komisiji, ki bo poslovala (na dan, ki je naznajan na rumenih razglasih) v občini. Vsak, kdor ima kaj kovinastega orodja, mora, ne da bi čakal na prevzemno komisijo, oddati orodje in druge prej označene kovinaste predmete pri občinskem zbirališču na dan, ki je določen na plakatih. Kdor zdaj ne bo oddal, se mu bo pozneje odvzelo in se ga obenem še lahko občutno kaznuje. Oddani predmeti se na zbirališču stehtajo in vsak lastnik dobi od komisije uradno potrdilo, katero si naj dobro shrani. Odškodnine za oddane predmete se bo pozneje izplačalo potom občine. Istočasno kot bakreni ali nikljadi, se morajo oddati tudi predmeti iz kositra (cina).

Od oddaje oproščeno je sledeče kovinasto orodje: 1. Z bakrom, medjo, bronom, tombakom ali nikljem le prevlečeni ali platirani predmeti iz drugih tvarin; 2. kotliči za vkuhanje sadja in zelenjave iz bakra ali medi, ki se jih vporablja v tovarniških obratih in strokovnih šolah; 3. kuhinjske tehnifice, čajni samovari, takozvani dunajski kavini stroji, električni stroji za kuhanje; 4. vodne ladvice (kotliči) pri ognjiščih tedaj, če se z njih odstrani, ne bi moglo več kuhati na štedilniku; 5. priprosti drogi (cevi) in nosilci za zastore; 6. lekarniška orodja; 7. predmeti posebne umetniške ali zgodovinske vrednosti. Pod točko 7 navedene predmete je pa ven-

dar predložiti prevzemni komisiji, da se ista odloči, ali je treba te predmete oddati ali ne. Pri večjih takih zbirkah zadostuje predložitev natančnega seznamka. V slučaju pridržanja kakega predmeta posebne umetniške ali zgodovinske vrednosti pri prevzemni komisiji dobri posestnik potrdilo.

Kdor svojo dolžnost glede oddaje predmeti, ga kaznuje sodišče s strogim zaporom od enega meseca do enega leta; ta kazen pa se v gotovih slučajih še lahko zviša.

Oddaja se vrši po celi Avstriji. Dne 21. avgusta morajo občine vse označene predmete spraviti na železniške postaje.

Na deželi se je z oddajo pričelo te dni in se bo končalo dne 20. avgusta. V Mariboru posluje prevzemna komisija v Grajski ulici št. 32. Tukaj se morajo oddati prej označeni predmeti v času od 18. julija do 1. avgusta.

Lan in platno.

Kakor se zdaj razvidi, bomo morali zopet vpeljati pridelovanje lanu in izdelavo domačega platna. Starejši ljudje še pomnijo čase, ko se je zelo malo suknja kupilo, vsa druga obleka je bila iz domačega platna. Doma so lan „izriflali“, doma ga mati in hčere zgodile na travnikih. Ko smo imeli terice, je bilo skoro praznik; celi dan so morali kuhati. Marsikatera gospodinja se je kregala, da terice nimajo nobenega dna, da jim nikoli ni dosti. In kakšen ponos je bil, ko smo povesme tehtali in je bilo dobrega prediva en cent ali še dva! Nazadnje so se še preširne terice stehtale, da bi vedle, če so za možitev, ker cent mora takrat vsaka imeti. Marsikatera suha je še kak kamen v žep stisnila, da bi ne bila mogoče prelahka.

In kako so potem predle dolge zimske večere, in zraven modrovale! Spomladi so se pa štrene bele. Vsi smo vedeli, kakšne so posamezne predice. Nekatere so imele cele vrvi, prejo debelo kakor poleča, druge so znale sukat kolo, da se je skora pajčevina napredala. — Dobro domače platno se je nosilo leta in leta.

Zdaj je vse izpodrinil bombaž. Mesto platnene obleke se nosi le kotrina in skoro vsa obleka je iz bombaža. Ženske že skoro več presti ne znajo. V zadnjih desetih letih je šla množina pridelanega lanu več kakor za polovico nazaj. Se v severnih deželah je padel pridelek za 50 odstotkov, pri nas pa še veliko bolj. Bombaž zdaj ni. Po vojski bo bombaž dosti, toda trikrat do štirikrat dražji bo, kakor je bil doslej. Tudi v Ameriki se je vsled vojske vse zelo podražilo. Amerikanci bodo vedeli, kako mi bombaž rabimo. Naš denar ne bo imel po vojski na tujem prejšnje veljave. Vožnja po morju bo tudi po vojski silno draga, ker bo še dolgo let lajdi primanjkovalo. Naše tovarne bodo morale delavce draga plačevati, iskale bodo tudi za-se velik dobiček, torej bo vse to blago zelo draga. Čemu čakati te skrajne sile, ko si lahko že zdaj pomagamo. Nasejmo domači lan, saj se izplača pri tej draginji prediva in semena. Žito moramo sejeti za-se; za splošno korist in za našo, še posebej je pa potrebljno, da se seje veliko več lanu. Kje naj njive vzamemo? Najboljše bo malo manj žita vsejati, njive prav globoko izorati in rabiti zadosti gnoja in več sveta za lan porabit.

Največja težava je s tkavci. Oni starci možje, ki so znali tkati, so pomrli. Statve, ta čatiti spomin na pridnost nekdanjih časov, so kje pod streho. Res se je tkavcem poprej veliko premalo plačalo. Ko bi bila

me, dala ji je sekiro in ukazala, naj gra na zamrzneni potok, naj s sekiro napravi luknjo v led in naj štene splakne.

Dekle je ubogalo, šlo je in prebila s sekiro led ter splakovala štene.

Mimo pa se je po potu pripeljal krasen voz, v vozu pa kralj. Voz obstane in kralj jo vpraša:

„Deklica, odkod si in kaj delaš tukaj?“

„Uboga deklica sem in štene splakujem.“

Kralj pa začuti usmiljenje za njo in ker je videl, kako je lepa, reče: „Ali bi šla z menoj?“

„Od sreca rada“, odgovori; bila je vesela, če bi se mogla umakniti izpred oči mačeha in sestre.

Vsedla se je na voz in se vozila s kraljem v kraljevi grad. In kmalu so ondi obhajali čudovito ženitino, kakor so to palčki odločili zanjo. Čez leto je kraljica porodila kralju sina.

Mačeha pa je izvedela o veliki sreči pastorce ter je prišla s svojo hčerjo v grad obiskat kraljico. Nekoč pa je odšel kralj iz gradu in ker ni bilo nikogar, zgrabila je zlobna žena kraljico za glavo in njeni hči za nogi, dvignili sta jo iz postelje in skoči očno vrgle v mimo deročo reko. Potem pa se vleže hitro njena hči v posteljo in mati jo odene čez glavo.

Kralj se vrne in hoče govoriti s kraljico, pa mačeha mu reče: „Tiho, sedaj ni mogoče, ker je še vsa v potu. Danes je najboljše, da je sama.“

Kralj ni nič hudega slutil in prišel res še le drugo jutro; a med razgovorom z ženo ji skoči pri vsaki besedi krota iz ust, dočim je sicer padel zlatcekin.

Kralj vpraša, kaj to pomeni, pa mačeha mu reče, da je to najbrže od hudega potu, pa da se to zoper izgubi.

Ponoči pa je mladi kuhar videl raco, ki je pla-

vala v ribniku in govorila:

„Kralj, kaj nameravaš?“

Ali čuješ ali spavaš?“

In ker kuhar ni nič odgovoril, je dejala:

„Kaj moji gosti delajo?“

Tedaj odgovori kuhar:

„Vsi sladko spavajo?“

In zopet je vprašala:

„Kaj dete dela v zibelki?“

Kuhar reče:

„Sladkoga spanja se veseli.“

Tedaj pa je šla v podobi kraljice, dala mu je piti, zrahljala mu je posteljico, jo pokrila in je zopet plavala kakor raca v ribniku.

Tako je prihajala dve noči; tretji večer pa je rekla mlademu kuharju: „Pojdi in povoj kralju, naj vzame svoj meč in naj ž njim trikrat zamahne preko praga.“

Kuhar steče k kralju mu povedat in ga pride z mečem in trikrat ž njim zamahne preko praga nad duhom in po tretjem mahljaju stoji pred njim njegova soproga, živa, zdrava in vesela, kakor je poprej vedno bila.

Kralj je bil zelo vzradoščen, a je imel kraljico skrito v sobi do nedelje, ko je imel bifi sinko krščen. In ko so opravili krst, tedaj je rekel kralj: „Kaj zasluži človek, ki je drugega dvignil iz postelje in ga je vrgel v reko?“

Mačeha odgovori: „Tak zasluži, da ga zabijejo z žreblji v sod in sod sprožijo, da se zvali po hribu v reko.“

Tedaj pa reče kralj: „Ti si izrekla sodbo same nad seboj!“, ukaže poiskati tak sod ter vanj vtakne mačeho in njeno hčer. Sod nato zabijejo in ga zavale po hribu v reko.

plača boljša, bi se najbrž še kdo poprijel; invalidi bi lahko imeli dober zaslugek pri tem.

Potrebo bi pa bilo, da se osnuje doma v deželi predilnica, ki bi prav lahko dobro izhajala. Saj imajo naši kraji za lau najbrž ugodnejši svet, kakor Česka.

Zasega krompirja v mariborskem okraju.

Cesarska namestnina je odredila, da je krompir v ozemlju mariborskega okrajnega glavarstva zasezen za potrebe domačega prebivalstva, za potrebe mesta Maribor in vojaštva, ki je nastanjeno v okraju. Lansko leto se je namreč v jeseni izredno mnogo krompirja izvozilo iz okraja, na zimo in spomlad pa je nastalo veliko pomanjkanje krompirja, tako da se je moralo istega za drag denar od drugod uvažati. Da se v bodoče to prepreči, je okrajno glavarstvo pri cesarski namestnini izposlovalo zasego krompirja.

Glavna določila te zasege so: 1. Čez meje okrajnega glavarstva se krompir ne sme prevažati. 2. V izrednih slučajih lahko okrajno glavarstvo dovoli izvoz krompirja. Ako bi n. pr. hotel oče svoji hčerki, ki je omogočena v Gradeu, poslati krompirja, mora pri okrajnem glavarstvu prositi za izvozno dovoljenje. 3. Promet v okraju samem je popolnoma prost, to se pravi: vsak, kdor potrebuje krompirja, si ga sme kiersobi v okraju prosti nakupiti in ni treba za to nobenega uradnega dovoljenja.

Okrajno glavarstvo je obenem z zasego določilo tudi najvišje ali primerne cene za krompir. Te cene, ki veljajo do preklica, so za 100 kg sledče: a) od pridelovalnega kraja K 14.50, b) od železniške postaje K 15, c) ako je pridelovalni kraj od železnicne oddaljen čez 5 km K 15.50. Vsaka prekoračba teh-le cen se bo kazenskošodno zasledovala.

Kakor slišimo, se bo tudi v nekaterih drugih slovenskoštajerskih okrajnih glavarstvih odredila zasega krompirja.

Rusko bojišče.

V karpatskem gozdovju v Bukovini in v Galiciji, zlasti zapadno od gornje Moldave, pri kraju Zabje ob gornjem Črnom Čeremosu, pred sedlem Jablonico postaja ruski pritisk vedno hujši, ruskia krdela so prodrla v visoke gore severno od karpatskega sedla Prislop, preko katerega drži državna cesta na Ogrsko. Sedaj se vrše srditi boji za karpatske prehode med Moldavo v Bukovini in Jablonico v Galiciji. Naši so v Karpatih v dobrih postojankah. Zahodno od Kolomeje so pričeli Rusi pritiskati z večjimi silami proti mestu Nadvorna. Severno od Dnestrja stojijo naše čete ob potoku Koropie. Severozahodno ob Bučaca skušajo Rusi s ponovnimi napadi vreči naše od Koropie ob Zloto Lipo, a se jim ta namera še dosedaj ni posrečila. Pri Brodyju ob državni meji pripravljajo Rusi velik naval proti Lvovu. Dan za dnevom pošilja ruskia general Brusilov sveže čete iz prostora pri Lucku proti jugozahodu. Severno od Brodyja so se naši morali pred ruskim premočjo umakniti ob spodnji tok reke Lipa (pritok Styra). Ker so si Rusi s svojim napredovanjem ob Stohodu zavarovali bojno črto pri Brodyju in ker se dan za dnevom poroča o prihodu močnih ruskih rezerv, je pričakovati v bližnjih dneh na bojišču pred Lvovom v ročih bojev. Tudi nemški del ruske fronte, t. j. severno od Prnjavorja do Rige, so pričeli Rusi srđito napadati. Kratko rečeno: Na celi fronti od Karpatov do Rige na severu je pričakovati v bližnjih dneh velikih krvavih bojev.

20.000 Japoncev v ruski armadi.

V zadnjih bojih v Bukovini smo vjeli tudi 18 Japoncev, med temi so bili trije artilerijski častniki. Vjeti japonski artilerijski višji častnik, ki je dovršil svoje višje vojaške študije v Nemčiji, je pripovedoval, da se v ruski armadi nahaja sedaj približno 20.000 Japoncev.

Slovenski pionirji na ruskom bojišču.

(Dopis z ruskega bojišča dne 3. julija 1916.)

Mnogo srčnih pozdravov pošiljamo slovenski pionirji 3. ptujskega bataljona, 4. divizije. Skoraj že bomo obhajali dveletnico, odkar smo se poslovili od milega domačega slovenskega kraja ter se težko ločili od svojih dragih. Vsepovsod, kjer stojimo mi slovenski pionirji, so morali Moskali bežati s krvavimi glavami ter so vpili: „Pani, pani! Bože, Bože!“ Do danes smo še vsi zdravi in krepko kljubujemo Rusom, ki so v veliki premoči. Vsi želimo kot zmagovalci kmalu srečnega in veselega svidanja v naših lju-

bih slovenskih krajih. Za pozdrav Vam, ljubi domiči, posebno žene in dekleta, naj bo ta: „Srce zvesto, kakov dosedaj, naj ostane vekomaj!“

Najprisrčnejše pozdrave vsem cenjenim braćem in bralkam „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže“ pošiljamo sledeči: Jožef Fürst, poddesetnik iz Račice, Jurij Savernig, poddesetnik iz okolice Marijbora, pionirji: Franjo Ferk iz Ceršaka pri Št. Ilju v Slov. gor., Ivan Pec iz Št. Ilja v Slov. gor., Jak. Breznik iz Slovenjgradca, Franjo Voglar iz Sv. Barbare v Hatozah, Franjo Majar iz Bukovec pri Ptiju, Jožef Zemljič iz Leskovca pri Ptiju, Anton Gregorn iz Nazareta, Matevž Vođošek od Sv. Lovrenca na Dravskem polju, Jožef Kovačič iz Zarečja, Ivan Križner iz Šmartna pri Kranju, Jožef Penca iz Mokrege polja, Valentin Nolimal iz Moravč, Kranjsko.

Slovenci v Voliniji.

(Izviren dopis.)

Žalostno rusko polje (v Voliniji) je brez zelenega drevja, brez šumljajočih potočkov, je še stokrat žalostnejše sedaj, razorano od naših in sovražnih granat, posejano z neštevilimi grobovi; vmes vasi, deloma požgane in porušene, ki še pač nikogar niso razveselite s svojo zunanjostjo. Daleč smo še v sovražnikovi deželi indaleč od doma. Hvala Bogu, nas je precej Slovencev skupaj, večjidel iz mariborskoga okraja, ki seve z veseljem prebiramo „Slovenskega Gospodarja“, če ga le dobimo v roke. Pa zdi se, da je našemu ljubljencu postala pot iz Maribora v Rusijo predolga, ker nas že dolgo ni obiskal. Vzrok pa tiči gotovo v tem, da so ljubi domači preobloženi s skrbmi in delom. Ko pride po hudihi bojih zopet kakšen dan počitka, se tovariši snidemo ter si krajsamo čas s pripovedovanjem različnih vojnih dogodkov, ki so dostikrat zelo napeti in zanimivi. Tuštam zapoemo kakšno narodno in tako mine eden dan za drugim. Kadar postaja ruskia kosmatin premogočen, mu že znamo stopiti na prste, da prestrašen dela kar kilometre dolge skoke nazaj od koder je prišel. Seveda vsakokrat ne gre tako gladko. Kadar se ustavi, je zopet treba iti k naskoku; to pa stane mnogotero klapjo krv, dosti truda in napora. Pa Slovenec se ne vstraši ničesar, to naši poveljniki dobro vedo,

Ob sklepku pošiljajo vsi podpisani iskrene pozdrave vsem bralcem „Slovenskega Gospodarja“ in tudi pridniki slovenskih deklet ne smemo pozabiti. Živijo! Na svodenje! Cvahte Simon iz Kamnice pri Mariboru, Franc Bratkočić od Kapele pri Radgoni, Pušnik Anton, Franc Stopar, Terčič Valentijn in Obersne Jakob, vsi štirje iz Slov. Bistre, Ivan Vauhnik iz Sv. Miklavža pri Mariboru, četovodja Jožef Golob od Sv. Petra pri Mariboru, vsi od domačega pešpolka št. 47, sedaj domobranci pešpolk št. 25.

Slovenci damo Rusom jeklenega fižola.

(Poročilo s severnega bojišča.)

Radovednost nas je mikala, da smo se pred kratkim zopet podali pogledat, kaj naš starci sovražnik Moskal dela. Pozabil je malo čez eno leto na našo slovensko hudočnost in mu je zopet tisto ošabno perje zrastlo. Toda, Moskal, stoj! Slovenec še ne poznaš popolnoma! Ponujamo ti zopet jeklenega fižola za popotnico, da ti s tem prestrižemo predolgo perje. Začasno se nas je neko število uvrstilo k 97. pešpolku, a vendar ostanemo le vedeni starci korenjaki

Štajerskega pešpolka, pri kojem že dolgo služimo kot ponosni Slovenci. Pripravljeni pa smo še tudi sedaj pri tem polku navdušeno pokazati svojo vročo slovensko kri. Bodite navdušeni vsi spodnještajerski Slovenci in zaupajte naši srčnosti, da Moskal ne bo v naši domovini gospodaril. Za to smo mi Slovenci pod častno prisego zavestili svojo zvestobo domovini in cesarju, da prepričimo vsako pot sovražnikom v našo domovino. Lahko rečem, da se nam Slovenec še vedno dobro godi. Zlasti Savinjčani se prav dobro počutimo. Za kratak čas si kakšno smešno umislimo, zdravje naše pa nam ljubi Bog obhranjuje, za kar smo mu udano hvaležni. Ljublj Bog nam srečo dej, obvari nas še zanaprej. Moskala hočemo nabit, potem dobimo pa „obšit.“

Srčne pozdrave v ljubo domovino! Fantje in može s severnega bojišča: Ernst Gošček, kadet; pešci: Ramšak Martin, Rečica na Paki, Oblak Anton Možirje, Stergar Franc Kokarje, Strukelj Ivan Šmartno ob Dreti, Lužnik Franc Rečica, Malgaj Fr. Gotovlje, Reberšek Mihael Virštanji, Poznič Valentin Vransko, Kraljčič Ivan Novacerkev, Korun France Škale pri Velenju, Kok Tomaž Polzela, Rojnik Fran Braslovče.

Italijansko bojišče.

Na soški fronti nobenih posebnih dogodkov. Lah je zadnje dni naperil močan artilerijski oganj proti goriškemu območju. Na vzhodnem delu

koroske fronte napada Italijan z velikim napadom. Naborjet, Rabelj, Žabnice in Jezerska dolina so morali zadnje dni občutiti srdit italijanski oganj. Vspeha pa niso Lahi na Koroškem nobenega dosegli. Istotako tudi na tiroški fronti med Brento in Adijo. Lah ne more nikamor naprej. Italijani obupno napadajo naše postojanke severno od Asiaga, severno od doline Posina in v južnem koncu Tirolske med goro Pasubio in Adijo. V zadnjih 10 dneh se niso Italijani nikjer pomaknili naprej.

Naš podmorski čoln je dne 10. julija v južni Adriji potopil laškega torpednega rušilca „Indomito.“ Naša letala pa so v zadnjem tednu obmetavala mesto Padova in Trebiž z bombami. Na Trebiž je padlo 90 bomb.

Tretji armadni zbor.

Kadorna je v svojem uradnem poročilu naznani italijanski javnosti, da še mu tretji armadni zbor, v katerem se nahajajo tudi vsi naši slovenski vojaki, vedno stoji nasproti, čeprav je mislil, da je že na ruskem bojišču. Iz tega se vidi, kak sloves uživa 3. armadni zbor tudi že v italijanski javnosti!

Laški izdajalec obešen.

Naši so v Suganski dolini vjeli bivšega avstrijskega socialdemokratičnega državnega in deželnega poslanca dr. Battisti. Leta 1914 je Battisti zbežal v Italijo. Ob izbruhu vojske je vstopil kot častnik v laško armado. Radi svoje drznosti je bil povrašan v stotnika. Ko so naši vdrli v Suganski dolini in sovražno postojanko in obkolili laško četo, so našli nekaj mrljev. Naš poročnik, doma na južnem Tirolskem, je zagledal italijanskega častnika, ki je nepremično ležal na tleh. Zaklical je: „To je dr. Battisti.“ Ukažal je sanitecem, naj dvignejo dozdevnega mrljeva. Laž pa je naenkrat oživel in je nameril pistolo na našega poročnika. Na to so ga zvezali in odpeljali v Trident. Ljudstvo ga je med potjo opljuvalo in mu klical: „Fej izdajalec!“ Dne 13. julija je bil dr. Battisti v Tridentalu obešen.

štajerski domobranci vjeli 400 Lahov.

Dne 27. junija se nam poroča z južnega bojišča:

Danes se je zopet odlikoval na tukajnjem bojišču štajerski domobranci pešpolk, ki je ne le samo odbil podvojenega sovražnika, temveč tudi vjel čez 400 mož ter poveljuječe častnike. Sinoči je zasedel sovražni bataljon neko tukajnjšo vas v obližju mesta Asiaga, danes predpoldne ga je pa neše vrlo topništro iz izvrstnimi streli popolnoma priskočilo. Sovražnik obstreljuje prav vstrajno s topovi naše postojanke, a ima tako neznanne vspene, da se jih sploh ne more vpoštevati. To je nizkotno, propaldo ljudstvo, ti Lahi! Kadar prodiram proti njim, streljajo tako dolgo, da pridemo čisto do njih, še le tedaj vzdignejo roke v zrak, proseč za milost, češ: zakaj bi se streljali, saj smo vaši. Avstrija nas je vedno živila, ne Italija! Vendar se mora previdno z njimi ravnat, ker v skrajnem trenutku zavratno rabijo samokres. Podrobne zanimivosti napišem za cenejne čitatelje „Slovenskega Gospodarja“ o priliki v prihodnje, za sedaj iskrene pozdrave iz trdrega bojišča v milo slovensko domovino od Plevnik Jurija iz Košence pri Planini.

Sedem Slovencev vjelo 7 častnikov in več sto mož.

(Poročilo z laškega bojišča.)

Te dni je pisal vrlji sin vzglednega gospodarja veleposestnika Josipa Jošta, p. d. Boštjan, na Lipovcu hiša št. 5 pri Vojniku, četovodja Ivan Još, kateri je za svoje junaške čine v boju proti našim sovražnikom odlikovan že z bronasto, malo in veliko srebrno hrabrostno kolajno, kratko pa zanimivo poročilo o bojevanju naših verolomnih sovražnikov. On piše: Kadar naš sosed vidi, da mu gre slaba, pusti vse. S sedmimi možmi sem dobil v nekih luknjah sedem častnikov in več sto mož ter eno strojno puško. Pobrali smo jim vse orožje, katerega je bilo kar celo kupe, vsakovrstni stroji in ne vem kaj še vse. — Ni li to junaštvlo, da sedem slovenskih fantov kar več sto vjetnih sovražnikov postavi pred svojega veljnjika?

Na patrulji na južnem Tirolskem.

(Piše Anton Dolamič iz Cvena pri Ljutomeru.)

Bilo je krasno poletno jutro. Bil sem na patrulji. Slišal sem nek šum za košatim drevesom. Pogledam, a bilo je vse mirno. Malo sem še počakal in sem tiščal glavo v trdi kamen, da me je že kar zarela glava boleti. Bilo je zopet vse tih in mirno. A kmalu nato sem opazil in videl, da nekdo prihaja od strani. Zopet sem se pritisnil k kamnu, tako, da sem si že ves nos oglodal. Pa to nič ni, samo da se le še

morem skriti. Sedaj sem mirno tičal pri kamnu kakš pol ure. Potem sem zopet malo pogledal, zakaj da nikdo ne pride bolj naprej. Kar naenkrat se mi je pa zasvetilo pred očmi, da nisem nič videl. Groza me je obšla. Mirno sem čakal naprej in sem zopet pogledal, kakšen ludir da je. Videl sem polentarsko patruljo kakih 5 mož. Oho, sedaj pa smo skupaj. Jaz sem imel tudi patruljo 6 mož. Rekel sem: „Fantje! Poglej! Polentar že zopet kroži tu okoli nas. Pripravite se! Nataknite bajonetne in mirno nabašite puške. Sedaj pa le tiho. Imejte vse pripravljeno. Naj pride Lah malo bliže nas.“ Res se priplazijo Lahi že jako blizu. Mi smo jih imeli že vse na muhi. Nato pa sem zapovedal: „Salva!“ Dvakrat je po zraku zaropotalo. Lahi so jo prav dobro dobili. Kar zvrnili so se po kamenju. Nobenega nismo videli več v stafi. Poslal sem enega moža, da gre pogledat, kako smo kaj naredili. In res, pride nazaj in poroča: „Fantje, dobro smo merili! Vsi so mrtvi. Dobili so strele v glave.“ Tako sem opravil svojo prvo službo na Tirolskem. Kmalu nato sem pa dobil jaz mal pozdrav od polentarja. Dne 6. junija, ob 3. uri zjutraj me je zadeba laška krogla v desno roko in v desno nogo. Sedaj je že veliko boljše. Odpeljali so me v bolnišnico v zlato Prago, kjer se nahajam sedaj že prav čvrst. — Mnogo pozdravov vsem cenjenim čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ od poddesetnika Antonom Dolamič, ki služi pri 87. pešpolku.

Bojni tovariši na fronti.

Slovenski črnovojniki nam pišejo:

Nahajamo se že od začetka vojne zoper škodljive Lahe v bojni čerti. Kljub temu še smo, hvala Bogu, zdravi. Polentar nam ne more kakor bodi do živega, ker imamo umetno izdelane votline. Izklesali smo jih že v vojni. Tukaj si v jamah nabiramo vodo, da si moremo kuhati našo borno kavo. Če se vrnemo v svojo domovino, bo lahko ponosna žena ali nevesta na svojega moža, ker dandanec je v streliških jarkih vsak vojak za-se kuhar. Po dnevnu spim, po noč bedim. Kadar nas začne mučiti spanec, si učravnamo kamenje, vojno opravo pod glavo, plašč je blazina-pernica, šotor odeja in puška naša žena. In tako spimo in si mislimo, da smo doma v svoji ljubi domovini na pernicah.

Bralec in bralke našega „Slovenskega Gospodarja“ pozdravljamo štajerski Slovenci: Kolar Ivan, Koležnik Miha, doma od Sv. Janeza pri Marenbergu, Javornik Franc iz Ražborca-Mislinja, Kuhelnik Julij iz Usenice, Hojinig Jožef iz Koroškega, Janez Stražin od Sv. Duha-Loče pri Konjicah, Črešnik F. iz Arveža, Rubin Milrael iz Ljutomeru.

Na drugih frontah.

Na francoskem bojišču se še vedno nadaljuje angleško-francoska ofenziva. Zlasti boji ob obeh straneh reke Somme so zelo hudi in krvavi. Angležem se je posrečilo doseči na tem ozemlju nekaj vspehov. Angleško uradno poročilo pravi, da se je Angležem posrečilo predeti prvo nemško bojno črto in vdreti do druge nemške bojne črte, kar pa iz nemških uradnih poročil ni razvidno. Angleži so baje izgubili v tej ofenzivi 240.000 mož. Borba za Verdun se nadaljuje. Nemcem se je posrečilo doseči nekaj vspehov pri verdunskih utrdbah Thiaumont in Souville, kjer so oddaljeni od glavnih verdunskih utrdb samo še 500–800 m.

Na turških bojiščih ni prišlo nikjer do pomembnejših dogodkov. Turška uradna poročila poročajo, da se Rusi polagoma, toda trajno umikajo iz Perzije in tudi iz Kavkaza, ker so morali odpeljati velik del svojih kavkaskih čet na evropsko bojišče. Ista poročila tudi pravijo, da so Rusi popolnoma ustavili napadanje. Angleška armada v Mezopotamiji se baje nahaja v neugodenem položaju, ker pritiskajo na jedo od treh strani turške armade.

Na albanskih bojiščih se ob reki Bojazi od časa do časa vršijo artilerijski in infanterijski boji. Naši so severno od Valdne razpršili dve laški poizvedovalni četi.

Pred Solunom se vršijo spopadi med prednjimi četami. Dne 14. julija je sovražnik napadel prednje bolgarske postojanke pri Gevgijelju in Dujanu. Bil je odbit. Poveljnik četverosporazumovih čet, general Sarail, se že od spomladni pripravlja tu na ofenzivo, a si ne upa udariti. Sovražni letalci zazigajo z bombami požeto žito na makedonskem roditvenem polju.

Homatije na Grškem.

Na Grškem ni miru. Četverosporazum pritiska z vso silo na vlado, da bi pri volitvah ne nasprotovala nasilni agitaciji Venizelosove stranke. S silnim pritiskom je četverosporazum dosegel, da je grška vlada nastavila po celi Grčiji višje policijske uradnike, ki so pristaši četverosporazuma. Dne 13. julija je v gozdu Tatry blizu Aten izbrulnil požar, ki je vpepelil tudi kraljev grad. Kralj je s svojo družino komaj utekel strašni smrti. Pri požaru je iz-

gubilo življenje blizu 40 ljudi; ranjenih pa je 200 oseb. Sumi se, da so Venizelosovi in četverosporazumovi pristaši zanetili požar.

Italija in Nemčija.

Italijanske stranke, ki hočejo vojsko tudi še z Nemčijo, začnji čas zopet močno pritiskajo na ministrstvo, da napove vojsko Nemčiji. Iz visokopolitičnih ozirov, ki jih zasleduje Italija, pa ni zelo verjetno, da bi se to zgodilo.

Pod vodo v Ameriko.

Severnoameriška vlada je priznala, da je podmorski čoln „Deutschland“ res trgovska ladja in se izrekla, da je pripravljena, z Nemčijo trgovati potom podmorskih čolnov. Angleški listi grozijo, da bodo ladjo „Deutschland“ na povratku v Nemčijo vjeli. Tudi drugi nemški podmorski trgovski čoln „Bremen“ je že na potu v Ameriko.

Na Irskem.

Na Irskem se razburjenje ni poleglo, nasprotno, odkar se je vlada izjavila, da hoče z Irci bolj strogo postopati in da še njim ne misli dati njih pravice, vladajo na Irskem zopet napete razmere in nemiri niso izključeni.

Nova madžarska stranka.

Poslanec grof Karolj, ki je bil dosedaj v Košutovi stranki, je ustanovil novo neodvisno in po letu 1848 imenovano stranko. Košutovo stranko bode vodil grof Aponji. Nova stranka bo hodila v zunanjji politiki druga pota kakor Aponjeva, ki je, kakor je sam izjavil, na Ogrskem največji prijatelj Nemčije, v notranji politiki pa bo zahtevala, da bi se Ogrska od Avstrije popolnoma ločila in bi imela z njo le vladarjevo osebo skupno. Zahtevala bo torej samostojno madžarsko armado, ki se naj organizira na podlagi sedanje honvedske in črnovojniške madžarske organizacije. Kakor se vidi, se je grof Karolj v sedanji vojski le malo naučil.

Peto nemško vojno posojilo.

Na Nemškem se bo meseca septembra razpisalo novo, že peto vojno posojilo. Po dosedanjem izkušnji bo potem kmalu tudi Avstrija prišla z novim vojnim posojilom.

Važno za naročnike! Cenjene naročnike, ki jim je naročnina že poteckla, vlijudno prosimo, da si list takoj zopet plačajo **zana prej**, ker drugače se jim bo list brezpogojno ustavil. Pri sedanji grozni draginji pošiljamo list le tistim, ki si ga plačajo naprej. Naročnina se naj poslje na naslov: Upravništvo Slov. Gospodarja v Mariboru. List stane za celo leto 4 K. za pol leta 2 K, za četr leta 1 K. Pri pošiljanju naročnine naj vsak na položnico ali nakaznico zapiše, je-li **nov** ali **star** naročnik, in zraven pristavi tisto številko, ki jo najde na ovitku. Položnice in nakaznice je treba natanko in čitljivo izpolnit. Kdor poslje denar po nakaznici, naj piše samo na ozki odrezek do črte, nikakor pa čez črto. Kar je pisanega čez črto, se na pošti odreže, in mi ne moremo poslati lista, če ne vemo za ime. Mi imamo celo vrsto položnic in nakaznic, pa ne vemo, kdo je postal denar! **Kdor položnico ali nakaznico slabo izpolni, je sam kriv, ako lista ne dobi.** Če nastane pri pošiljanju lista kaka pomota, naj se nam takoj naznani, da se pomota odpravi. Reklamacije so poštne prostne.

Žrtve za domovino.

Vojni kurat č. g. B. Kobal od 47. pešpolka je sporočil Juriju Grah, posefniku na Hlapu pri Sv. Jakobu v Slov. gor., da je njegov sin Jož. Grah dne 30. maja padel v Italiji in dolini Valdassatal in je bil naslednji dan pri Cavrani v Italiji pokopan. — Dne 20. junija je padel na italijanskem bojišču, zader od treh krogel, vrl mladenič Franc Šiker iz Selnice ob Muri. — Na tirolski fronti je padel 20letni Janez Schneider, gojenec višjega učilišča za sadjarstvo in vinarstvo v Klosterneuburgu. Padli je doma iz Cezanjevec pri Ljutomeru. — Majhna vas Vogričevci pri Ljutomeru je dala na žrtvenik domovine že deset mož in mladeničev in že zopet nam je prinesla tužna vest junaska smrt 19letnega

mladeniča Matevža Lačen, ki je padel dne 25. jun., zader od krogle verolomea v trebuh. Matevž Lačen je bil priden, pošten in priljuben mladenič. Ko je bil o Božiču na dopustu, je rekel: „Srečno ti moj mil dom, katerega več gledal ne bom!“ — C. g. Krajnc, vojni kurat, poroča dne 18. junija, da je Franc Leskovar, od 12. stotnje 87. pešpolka, rojen leta 1897 v Zlogonigori, pristoven v občino Okoško, župnija Čadrin, padel dne 17. junija na gori Boskon na Laškem. Njegovo truplo je blagoslovljeno in pokopano na vojaškem pokopališču, četr ure južno od Kanove. Njegov brat Anton, malo starejši, je ravno pri isti stotnji. Padli je bil sin Anton in Jožeta Leskovar, p. d. Glabuš, sedaj občinski predstojnik v Okošku. Bil je ud Marijine družbe. — Ivan Ivanjič iz Kamensčaka pri Ljutomeru je dne 13. junija na južnem bojišču storil častno smrt. Bil je član ljutomerskega Orla. — Od Sv. Duha v Lecah se nam poroča, da je na laškem bojišču padel vnet naš pristaš Josip Bauman. — Na italijanskem bojišču je dne 8. junija padel 24letni mladenič Janez Pihler, doma iz Sele pri Sv. Rupertu v Slov. goricah. Laška krogla ga je zadeba v glavo, tako, da je bil pri priči mrtev. — Junaska smrti je padel na južnem bojišču Martin Ritonija, doma od Sv. Tomazja pri Ormožu. Zader ga je laški šrapnel. — Meseca maja so iz župnije Pilštanj padli Franc Križnik, A. Založnik, A. Zimšek in Rok Lah. — Na južnem bojišču na gori Boskon je dne 12. junija padel za domovino Štefan Senčar, posestnik v Mali Reki, župnija Št. Pavla pri Preboldu. Bil je zader v prsa. Pokopan je na vojaškem pokopališču četr ure južno od trga Kanova. Bil je blag in značajen mož. — Naj v miru počivajo vsi vrli slovenski junaki!

Roparski napad pri Sv. Florijanu pod Bočem.

Ce ljudje zveri postanejo.

Od Sv. Florijana pri Rogatcu se nam poroča: V nedeljo, dne 2. julija, ponoči je vdrla roparska tolpa skozi okno v trgovino trgovca in gostilničarja Anton Štefanciosa. Ker je železno omrežje premočno vzidano, ga niso mogli iztrgati z drogov, ampak samo en klin so odlomili; eden ropar je zlezel notri, zlomil ključavnico na vratih, ki peljejo iz trgovine v gostilniško sobo, obrnil ključ v vežnih vratih in s tem so imeli prosti pot. Med tem, ko so stirji v trgovini vse preiskali in odnesli vse svilene robe, boljše žensko blago, kavo, vse ključe od omar in od vrat, ves drobiž itd. v skupni vrednosti do 3000 K., so prišli trije v otroško spalnico in vprašali, kje je denar. Ko jim otroci iz strahu niso dali nobenega odgovora, so sli naprej. Gospodar in njegova žena sta slučajno nekoliko boljše spala in vsega tega nista slišala. Ko se odpro vrata, zakriči žena: „Kaj je? Ata!“ V tem trenotku je že eden vdaril po možu, in eden po ženi. Zlobneži so bili oboroženi z debelimi cepeci, noži, samokresi in sekiro. Gospodar takoj skoči po samokres in misli streljati, a mu še pravocašno pride na misel, da ne sme, ker so v sosednji sobi otroci in dekleta v smrtni nevarnosti, in drugič si misli, če se prične drug na drugega streljati, je to najbolj nevaren trenotek. Zanesel se je na svojo moč in se zakadil kot lev na nasprotnike in jih pričel s samokresom udrihati. Izbil jim je vse samokrese in nože iz rok. Sedaj so ga hoteli zadaviti in na tla pobiti. Eden ga je večno suval s sekiro, a zamahniti le ni mogel, ker so se preveč skupaj držali. Gospodar je lvolj debelejši konec in s tako silo potegnil, da so toporišče zlomili. Sedaj so bili razoroženi in so jo kar odkurili iz nadstropja. Gospodar pa hitro po rezervni samokres in je še kakih 30 strelov oddal pred hišna vrata, da ostali roparji niso mogli na pomoč. Ko je bil eden težko zader, so se razgubili. Bil se je hud boj. Gospodar je dobil 15 vbdov z nožem in težko rano s sekiro na levo ramo. Ker je izgubil preveč krvi in vsled prevleškega napora se je onesvestil, dokler ni prišel zdravnik in komisija. Tudi žena je dobila dve rani, eno po glavi in eno po roki.

Hudo je pač. Pri hiši je osem sinov, starejši 4 so v vojaški službi, mlajši pa še doma in šoloobvezni. Veliko dela, delavcev pa nič! O roparjih še dosedaj ni nobenega sledu. Takoj dan pozneje po napadu so imeli na mestu policijskega psa iz Maribora. Sledil je četr ure daleč, naprej pa ni našel. Opozniščvo prav pridno zasleduje in upajmo, da bodo tudi vojaška oblast dala na razpolago nekaj moči, da se napravi temu konec; kajti vsako noč kje vložijo ter živino, živež in vino pokrajejo.

Tedenske novice.

† Djakovski škof dr. Krapac umrl. V Zagrebu je dne 16. julija za pljučnico umrl djakovski škof dr. Krapac, naslednik vladike dr. Strossmayerja. Dr. Krapac je bil star 73 let. Rajni škof je večkrat prihajal se zdraviti v Rogoško Slatino.

Duhovniška vest. C. g. Josip Ozmec, župnik in deželni poslanec v Ljutomeru, je imenovan za knezoškofijskoga duhovnega svetovalca.

Zupnik-veteran. Pri Korenjakovih v Halozah, blizu cerkve Sv. Barbare, so imeli dijaka. Mladenci so imeli vojsko z Italijo, kakor sedaj. Tudi našega študenta so poslali nad Laha. Po triletni vojaški službi se je vrnil zdrav domov. Potem je nauke nadaljeval; postal je duhovnik. Prsa mu kinčata dve vojni kolajni. In nekdajno vojak obhaja letos 50letnico italijanskega vojevanja. To je g. Podhostnik, župnik na Rečici ob Savinji. Čestitamo!

Veliki boj duhov. Preteklo nedeljo, dne 16. 6. m., so dunajski možje romali v Marijino Celje. Spremljal jih je tudi kardinal dr. Piffl, ki je Dunajčane ogovoril: Vedno sem iskal prisrčnegastika z ljudstvom, posebno odkar je nastala vojska, ko je treba, da pastir ljudstvo tolazi in dviga. Prepričan je, da se sme na Dunajčane zanesti, ne samo kadar jih kliče k vojnim pobožnostim v svetoštefansko cerkev, ampak tudi, ako bi se morda pozneje vnele v eliki bojuduhov.

Zrelostni izpit na ženskem učiteljišču šolskih sester v Mariboru. Pod predsedstvom deželnega šolskega nadzornika g. dvornega svetnika Končnika so se vršili na ženskem učiteljišču šolskih sester v Mariboru zrelostni izpit od 3. do 5. julija. Vseh 29 maturantinj je prestalo izpit, 11 izmed njih z odliko. Odliko so doble tele Slovenke: gđč. Lizika Broman, Marija Kovačič, Jožica Mlinarič, Fanica Presker in Milka Tominšek.

Krivo pričanje pred vojaškim sodiščem. Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je prejšnji forek zagovarjala babica Barbara Kuttnik iz Slov. Bistriče zaradi hudo delstva krivega pričanja. V kazenski zadevi proti bivšemu županu v Črešnjevcu, Simonu Pušnik je orožništvo in preiskovalnemu soðniku v Slov. Bistrici izpovedala, da je slišala inkriminirane Pušnikove izraze. Pri vojaškem sodišču v Gradeu je pa hotela spremeniť svoje izpovedbe na ta način, da je skušala spraviti obtoženčeve izraze v drugačno zvezlo. Mariborsko okrožno sodišče jo je zaradi krivega pričanja obsodilo na šest tednov težke ječe.

Vojne kuhinje so ustanovili na Dunaju, kjer se kuha poceni in priprsto skupno za uboge ljudi. V torek, dne 18. julija, so odprli prve tri takšne kuhinje.

Za Rdeči križ se je nabraalo na gostiji Roškar-Ferlinec pri Sv. Ani na Krembergu 13 K. (Postal g. Fr. Kaučič.) Hvala!

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so v času od dne 10. maja do dne 30. junija 1916 darovali: 600 K: Kranjski deželni odbor v Ljubljani; 150 K: Kmettska pošojilnica ljubljanske okolice; po 20 K: dr. Friderik Babnik, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, Posojilnica v Logatu in Ladislav Bevc, inženerski poročnik v vojni; po 10 K: Adolf Pausler v Ruðolfovem, dr. Aleksander Fatur, železniški komisar, in Ivan Okretič, gen. adv., oba na Dunaju, P. Miklavčič, višji živinodravnik v Kočevju, dr. Jakob Žmavc, gimnazijski profesor v Ljubljani, in dr. Karol Hinterlechner, rdušniški svetnik na Dunaju; 8 K: žirkirka g. Radoslava Knaflč, nadučitelj v Dobru (po 2 K: Ivan Žagar, provizor, Radoslav Knaflč, nadučitelj, in Ana Bitenc, učiteljica, po 1 K: Jože Gračnar, župan, in Amalija Tržan, trgovka); po 5 K: Matija Marinček, notar v Tržiču, dr. Josip Barle, notar v Konjicah, in Milan Vrtovec, mornariški komisar v Pulju; 3 K: Henrik Angerer, dekan v Celovcu; po 2 K: dr. Fran Kogaj, zdravnik na Jesenicah, Jurij M. Trunk, mestni župnik v Beljaku in Fran Berlec v Kandiji. Vsega skupaj 902 K, za katere se društveni odbor vsem cenjenim darovalcem, v prvi vrsti vsikokemu kranjskemu deželnemu odboru, najvdanejše zahvaljuje. — Za odbor prvi blaðajnik: Dr. Stanko Lapačne, odvetnik na Dunaju I, Bräunerstrasse 10.

Vpoklic črnovojnikov letnika 1897. Črnovojnički letnika 1897, ki so bili pri prebiranjih do dne 22. julija 1916 spoznani za sposobne za vojaško službo, bodo vpoklicani dne 1. avgusta; oni, ki so bili po 22. juliju t. l. spoznani za sposobne, pa dne 10. avgusta. Črnovojnički-prostovoljeci letnikov 1896 do 1898, ki so bili po 22. juliju spoznani za sposobne, bodo vpoklicani v poznejšem času.

Prošnje za oproščenje kmetskih posestnikov. Ker se dogajajo slučaji, ko vlagajo stranke prošnje za oproščenje poljedelcev in gozdarjev naravnost na vojno, na poljedelsko in tudi na ministrstvo za dež. brambo, se opetovanje opozarja, da se morajo vlagati tozačevne prošnje za oproščenje od vojaške službe brez izjeme na pristojno okrajno politično oblast, nikakor pa ne na eno imenovanih ministrstev. Na prošnje, vložene na eno imenovanih ministrstev, se ne bo oziralo in bodo ostale nerešene.

Vojni vjetniki, ranjeni in pogrešani. Ker še mnogi vedno ne vejo, kam bi se obrnili, da bi dobili načančne poštne osebahi, ki so v vojnem vjetništvu, ki so ranjeni ali bolni ali ki se pogrešajo, pričnemo še enkrat naslove uradov in pisarn, kamor se je treba obrniti za pojasnilo in podatke: 1. Po vojnih vjetnikih se vpraša izključno pri onem deželnem društvu Rdečega križa, v kojega področje je dejtičnik pristojen, oziroma h kateremu spada njegovo vojaško krdelo (torej za vse Štajerce pri deželnem in

gospojnem pomožnem društvu Rdečega križa za Štajersko v Gradeu). Povprašati je z navaðno odpisno poštno dopisnico (z odgovorom); vzvratni naslov mora vprašajoča stranka napisati. Navesti je: Ime, starost, prislojnost, šaržo in vojaško krdelo vojnega vjetnika, katerega se išče. Na nečitljiva vprašanja se ne more odgovoriti. 2. Po nevojno vjetih ranjenih in bolnikih je povprašati pri poizvedovalnici Rdečega križa na Dunaju, VI., c. in kr. vojna šola. Tudi tukaj je navesti gornje podatke. Za ta vprašanja so tiskane odpisne dopisnice, ki se dobijo pri večjih poštnih uradih. 3. Razvidnost pogrešancev vodi skupna osrednja izkazalnica na Dunaju, oddelek C, I., Fischhof št. 3. Po pogrešanih je poprašati naravnost pod tem naslovom z navaðnimi odpisnimi poštнимi dopisnicami. Navesti se morajo vsi goraj označeni poštne.

Mrtvi se oglašajo. Med pogrešanimi se je nahajal posestnik Alojz Bohanec iz Vučjevas na Murškem polju, od katerega ni bilo nobenega glasu od začetka vojske do sedaj, kajti zadnje njegovo pismo je prišlo dne 5. avgusta 1914 iz mesta Strij v Galiciji, ko je izstopil iz železnice. Sedaj po preteklu že skoro dveh let je postal pismo iz daljne Rusije. Piše, da je bil prej v azijski Rusiji in meseca februarja t. l. je bil prestavljen v evropsko Rusijo, gubernija Minsk. Pismo je romalo ob 18. marca do 9. julija t. l. Piše, da je že velkokrat pisal, pa ne dobi nobenega odgovora. — Vodstvo jareninske šole je nedavno dobilo od Rdečega križa obvestilo, da je Franc Sekol, posestnik in občinski svetovalec v Gačniku, vjet v Zenkovu, gubernija Poltava na Rusku. Sekol že od meseca avgusta 1914 ni dal nobenega glasu več od sebe in se ga je že smatralo za mrtvega. Rdeči križ piše, da je Sekol zdrav in da dela v neki občini. Čudno pa je, da njegovi domači niso dobili od njega ne ene dopisnice. Sekol je bil znan govornik na naših mladinskih shodih.

Novi 10kronski bankovci. Novi 10kronski papirnat bankovci pridejo v promet dne 24. julija 1916. Novi bankovci so nekoliko manjši, kakor so desetkronski bankovci, ki so sedaj v prometu in so svetlejše barve.

Potres. Iz Pilštanj se nam piše: Ponoči dne 14. julija, ob 11. uri, smo čutili precej močen potres. — Črnovojnik Franc Poštrak, doma pri Kapeli, nam piše s Koroškega: Bil je potres dne 14. t. m. in sicer okoli 10. ure 25 minut ponoči. Bil sem to noč ravno prost. Zdela se mi je, kakor da bi me zazibala še živeča moja mati k spanju. In vendar ni sem mogel zaspasti. Sunek ni povzročil tukaj nobene škode. — Posebno huš potres so čutili v hravtsekm Primorju, zlasti v Reki, v Senju in Cirkvenicah. Ljudje so prestrašeni zbežali na ulice. Skoda, katero je povzročil potres, je neznanata. V Reki in na Sušaku je porušenih nekaj dimnikov.

Gospodarske novice.

Kam bomo vozili v mlin? Slišimo, da se pripravlja odredba, da nihče ne bo smel žita, ki ga bo smel uporabiti za prehrano svoje družine, dajati v mlin izven okraja. Oblast je mnenja, da je tedaj, če kmetje vozijo svoje žito v mline izven okraja, nemogoče natančno najzorovati, ali se posamezniki pri uporabi žita in moke držijo določene mere ali ne. Mlinarji v okraju bodo namreč morali slovesno obljudbiti (priseči), da bodo odslej načančno vodili sezname o zmletem žitu in oddani moki. Po našem mnenju pa je namerni, da bi se smelo žito v zmletje voziti samo v mline v domačem okraju, ne izven okraja. Vzamimo n. pr. samo mariborski okraj levi Dravskega brega in Šentlenartskega okraja. Celi okraj Maribor levi breg in Št. Lenart razpolaga, odkar so se mlini ob Pesnici odpravili, s tremi ali štirimi večjimi kmetskimi mlini. Posebno uboge pa so v tem oziru Slovenske gorice. Cel gornji del Slovenskih goric vozi svoje žito v mline onstran Mure. Primeroma majhni mlini v Kaniži, Gornji Sv. Kungot, Porčiču itd. je popolnoma nemogoče, da bi mogli zmleli vse žito domašega okoliša. Skoro gotovo je enako glede mlínov tudi v drugih slovenskoštajerskih okrajih. Prizadete občine naj tako, ko bo izšlo tozačevno uradno navodilo, pri okrajnem glavarstvu in cesarski namestitvi prosijo, da se bo tudi v bodoče dovolilo voziti žito v mline izven okraja.

Vladna odredba glede krmil. Ministrstvo je odredilo, da se bo od letosnjega žitnega pridelka za krmiljenje živine smelo uporabiti od zimskega žita (od pšenice in rži) 5 odstotkov od pridelanega množine, od ječmena 25% (eno četrtino) in od grašice dve tretjini vsega pridelka. Koliko se bo smelo koruze in prosa uporabiti za krmiljenje, bodo določila deželna politična oblastva. Napolica (mešanica različnih žitnih

vrst) se popolnoma prepusti poljedelcem za krmiljenje in za seme. Prepovedano pa je, žitne vrste in strožnice nalašč mešati med seboj. Ako bi kdo te vrste mešal, da bi tako odtegnil več žita oddaji, se ga lahko kaznuje, mešanica pa na korist države zapleni. Koruznih strokov se ne sme zavreči ali zažgati, ampak se jih mora uporabiti za živinsko klajo. V izrednih slučajih bo letos dovoljeno tudi plemenskim bikom podkladati oves. Istočasno je določen oves tudi za krmiljenje plemenskih in vprežnih konj. Vojno-žitno-prometni zavod bo moral vsak mesec gotovo množino ovs, ječmena, koruze in prosa dati živinorejem — kočičjažem itd. — ki nimajo lastnega žita, na razpolago. Glede otrobov je določeno, da dobijo posestniki tudi odslej 5% otrobov od žita, ki so ga oddali vojno-žitno-prometnemu uradu. Otrobi pa se morajo odvzeti najpozneje tekom treh tednov od časa, ko je osrednica za krmila izdala nakazilo za otrobe. Zasebni nakup ali prodaja omenjenih žitnih in krmilnih vrst je prepovedan. Žito in otrobe v krmilne svrhe sme kupovati in oddajati edino vojno-žitno-prometni zavod, oziroma osrednica za krmila. — Glede dobave otrobov smo se dosedaj živinorejci pritoževali, da na naročila, ki so jih poslali potom občin osrednici za krmila, oziroma njeni podružnici v Gradcu, v večih slučajih niso dobili ne odgovora in ne otrobov. Naj bi se v tem oziru letos storilo primerne korake, da se bodo v Gradcu ozirali na naročila, ki pridejo glede otrobov s Slovenskega Štajerja.

Prepuštitev žita poljedelcem za dom. Vsled razpisa c. kr. ministristva za notranje zadeve z dne 22. junija 1916 št. 27810, je c. kr. deželna vlada obvestila okrajna glavarstva, da se v krajih, kjer imajo letos žetev še le po 1. avgustu, sme poljedelcem pustiti žito, kar ga rabijo za dom, do 14 d in po končani žetvi.

Dodatak h krušni moki. Štajersko cesarsko namestništvo razglaša, da sme biti od sedaj nadalje pridobljan h krušni moki samo 30% bele ali ržene moke, 70% krušne moke pa mora biti ali koruzna, ječmenova in druga moka.

Oddaja govejih in konjskih kož. Izšla je nova ministrska naredba, ki določa, da je od sedaj naprej prepovedano oddajati ali prodajati goveje in konjske kože komu drugemu, kakor osrednici za usnje na Dunaju, oziroma njeni podružnicam. Nadalje preveduje imenovana ministrska naredba, da se govejih in konjskih kož ne sme izročevati tovarnam za izdelovanje usnja za domačo rabo. Pač pa je dovoljeno, da sme kmet oddati svinjske in telečje kože, nadalje kože divjačine, ovčje in kozje kože tovarnarjem za izdelovanje usnja, da dobi usnje iz teh kož za domačo potrebo.

Vožnja s konji. Neki posestnik je reklo, da so konji včasih vzdržali do 18. leta starosti, a sedaj le 11 let. Kako to? Priznati se mora, da so bili konji v zadnjih letih preobloženi; 800 do 1100 kil je moral konj pretegniti, za par konj se je nakladoval 2000 do 2500 kil, brez ozira na težo voza. Če so konji dobivali valj dovolj žita, so že se zmagovali tako vožnjo; le v klančih je šla trda. Dandan se konjem poklada le malo žita, ker ga ni. Ako se jim nalaga težka vožnja, potem ni čuda, da opešajo in zbole. Tako se je pred krafkim zgodilo nekemu posestniku, ki je za 1 konj ob naporne vožnje zbolel; dobil je pljužnico ter poginil. Jako previdno je treba ravnavati z brejimi kobilami, ker se hitro ponesrečijo in zvržejo, ali pa poginejo, ko imajo storiti, kar se je tudi letosno zimo često zgodilo. — Neki vojaški podčastnik mi je pričeval, da se na trenski voz, ki ga dva konja vlečeta, navaðno naklada 400 do 500 kil teže; v izrednih slučajih tudi 900 do 1000 kil. To težo 2 konja v izrednih slučajih že zmagata, pa je treba tuji pomisliti, da vojaški konji dobe tudi več žita, nevojaškim ga pa manjka.

Dražba občinskega lava. Lov občine Podova se bo v soboto, dne 22. t. m., ob 11. uri dopoldne, na okrajnem glavarstvu v Mariboru, soba št. 6, izdražbil. Izkljena cena 300 K.

Tudi dimnikarji postanejo dražji. Štajersko cesarsko namestništvo je dovolilo zvezi štajerskih dimnikarskih družb, da smejo dimnikarji podražiti dimnikarska dela za 15%.

Razne novice.

Svojo vnukinjo je pokosil. Kmet Anton Kolunder v Hrastovcu pri Slov. Bistriči je kosil na travniku blizu domače hiše. Od zadaj se mu je približala njegova vnukinja, 18mesečno dekle, ne da bi jo bil stari oče zapazil. Ko je Kolunder zamahnil s koso, je zadel otroka tako nesrečno, da je dekle umrlo.

Strela ubila 6 volov. Hujo neurje dne 11. julija je povzročila tudi po Gornjem Štajerskem veliko škodo. V vasi Hafning pri Vordernbergu je strela trešila v čredo goveje živine, ki se je pasla na pašniku in je usmrtila šest volov. Ker so našli ubite živali še le dva dni pozneje, je meso že močno smrdelo in ni bilo vžitno. Škoda znaša 6800 K.

Riba težka 65 kg. Zakupnik ribolova Iv. Bebič iz Staré Gradiške je vjel bližu sela Mlaka v Slavoniji soma, dolgega 1 meter in 30 cm, tehtal je 65 kil in 45 dek. Na trgu so ga prodali eno kilo po 4 K 80 v.

Zidje v angleški armadi. Na Angleškem, kjer budnega očesa kontrolirajo vse sloje ljudstva, ali so "storili svojo dolžnost" in poslali dovolj svojih pri-padnikov v armado, kontrolirajo tudi žide. Kakor po-ročajo "Times", je bilo pred vojno v angleški arma-di samo 500 židov, sedaj jih je pa 5000 in njihovo število raste še vedno. Stevilo židov med častniki v vojski na kopnem in v mornarici znaša 450. Izpočet-ka se je mislilo sestaviti židovski polk, a to misel so kmalu opustili. Med kanadskim vojaštvom je kakih 200 židov in so to večinoma izseljeni iz Rusije in Armenije. V angleški armadi služijo tudi sinovi naj-bogatejših židovskih rodbin, med njimi tudi člani - Rothschildove rodbine.

Dopis.

Maribor. Dne 17. julija je umrl Matko Körber, bivši strojniki v naši tiskarni, star 31 let. Umorila ga je jetika. N. p. v m.!

Maribor. Preteklo soboto dopoldne se je spla-šil v lahek voz vprezen konj tukajšnjega kolodvorskega restavraterja in je v divjem diru zbežal po Te-gettöffovi ulici. Na križišču v Meljsko ulico je za-del v gručo žensk, ki so se razgovarjale in jih po-drl na tla. Tri ženske so bile tako močno poškodova-ne, da so jih morali spraviti v bolnišnico, tudi lah-ko ranjenih je bilo nekaj žensk.

Št. Jakob v Slov. gor. Na Lilaškem Vrhu je umrl samski posestnik Jožef Jaušnik, star 58 let. Bil je naš mož in se je udeležil vsake volitve. Naj v miru počiva!

Hoče. V soboto, dne 15. julija, proti večeru, je strela vdariла v uto pri Pavlu Wernig v Sp. Hoče, kjer je bilo shranjeno razno kmetijsko orodje. Ker so hitro prihitele na pomoč domača in druge požarne brambe, se je zabranila večja nesreča. Uta je zgo-rela in z njo vred veliko sena. Treska in hudega vremena reši nas, o Gospod! — Umrla je Marija Breznik, ki je bila nad 20 let skrbna in zvesta po-strežnica v kapeljni. N. v m. p.! — Pri Devici Ma-riji je umrla v cvetju let Marija Štruc.

Ljutomer. Minula sta že dva meseca, kar smo izročili materi zemlji dragu nam tovaršico Toniko Čuješ. Umrla je v cvetu življenja, stara komaj 23 let. Bila je vzorna, v resnicu pobožna Marijina hčerka. Zapustivši ljudsko šolo, je šla v Ljubljano v zavod č. križanskih sester. Nato je šla v samostan čast. križanskih sester v Gradec, kjer je živel eno leto kot vzorna novicinja. Prejela je redovno ime Alojzija. Revica je zbolela nevarno na pljučah. V nači, da si ji vrne zdravje, je šla domov k materi, kjer je po-hudem in mučenem trpljenju izdihnila svojo blago dušo dne 7. maja t. l. Zaspala je v rokah svoje mate-re, katere je izgubila ž njo svojo edino hčerko. — Nam tovaršicom ostaneš, draga Tonika, v nepozab-nem snominu.

Sv. Ana v Halozah. Služba božja se vrši pri romarski cerkvi Sv. Ane pri Borlu (župnija Sv. Barbara v Halozah) letos dne 25., 26., 29., 30. in 31. ju-lija. Začetek vsakokrat ob 7. uri zjutraj po novem času.

Ritoznoj pri Slov. Bistrici. Dne 14. julija je tukaj umrl v 56. letu svoje starosti dr. Josip Liau-nik. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 16. julija, po-poldne.

Zreče. Naš župan g. Winter je postal grajs-čak. Te dni je namreč kupil posestvo z gradom Ta-bor pri Vojniku.

Zreče. Ovokrajni župan je sedaj v službi voj-ne. Vsled tega županske posle vodi prvi občinski so-vetnik g. Kračun.

Osredok pri Stranicah. V bolnišnici v Celju je umrl rudar Anton Rahle. Bil je dolgoletni naročnik "Slovenskega Gospodarja." N. v m. p.!

Dobrna pri Celju. Žagarju Matevžu Sluga, iz Dobrnej je zaga odrezala tri prste na desni roki. Pr-vo zdravniško pomoč je došlo od zdravnika tukajšnjega kopališča, dr. Hiebauma.

Grize. Dne 13. julija smo spremili k začnjemu početku tukajšnjega župana, gostilničarja in mesarja Stefana Plikl. Težka je izguba, ki nas je zadela s smrtjo tega vrlega moža. Bil je naša loka in naš po-nos. Naša stranka je lahko bila ponosna nanj. Bil je radi svojega poštenja spoštovan od prijateljev in na-sprotnikov. N. p. v m.!

Sevnica ob Savi. V nedeljo, dne 16. julija, se je vršil občni zbor Dekliške Zveze. Najprvo smo sli-sali par lepih govorov, potem se je vršila volitev in na koncu se je zapelo nekaj pesmic. — Kakor druga leta, tako so tudi letos doobili otroci v sloški kuhi-nji jesti opoldan. — Letina kaže precej dobro.

Rajhenburg. V rusko vjetništvo je prišel Ant. Medved iz rajhenburške župnije, kakor nam poroča desetnik Cigula.

Brežice. Dne 10. f. m., ob 11. uri zvečer, se je vnel požar na gospodarskem poslopju g. župana Fr. Zorko v Zakotu pri Brežicah. Pogorelo je gospodar-sko poslopje, z njim pet vozov pšenice, nekaj voz kr-me in ena telica. Pri tej nesreči je zadobil 76letni F. Zorko tako opekljene, da je dva dni pozneje umrl. V-zrok požara ni znan. — Dva dni pozneje so se poj-a-vili tatovi v Župelevcu na Bizejskem in sicer so ob-iskali trgovino Fidelmilerja in posestvo g. župana Janežiča. Povsod so nabrali živeža in vshi. Človek bi mislil, da je sedaj varen pred roparji, ker so naj-brž v vojaški suknni, toda naenkrat se zopet oglaši-

jo. Pa fega še ni dovolj. Za nameček so tri dni poz-neje še oropali bizejsko posto, vozeče iz Bizejskega v Brežice.

Brežice. Prostovoljnemu strelecu poddesetniku Mihaelu Zagajšek je bila dne 1. julija, podeljena čas-tna kolajna Rdečega križa za trudopolno delo z na-biranjem darov za ranjene vojake. Odlikovanec je doma iz Pilštanj.

Jurklošter. Umrl je dne 15. julija v bolnišnici v Celju Matej Hvalec v 57. letu svoje starosti. Bil je izobražen in naroden mož, dolgoletni tukajšnji po-sestnik in ošir. Zadnja leta je opravljal tudi orga-larsko službo. N. p. v m.!

Zadnja poročila, došla v četrtek, 20. julija.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 19. julija.

Uradno se razglaša:

Rusko bojišče.

Nobene spremembe. Južno-zahodno od Mol-daye je bilo zopet nekaj ruskih sunkov odbiti. Na gorskem in gozdovatem ozemlju pri Jablonici in Zabie se je končal boj v številne posamezne praske. Južnozahodno od Delatyna so naše čete ruske oddelke, ki so prodrli na zahodni breg reke Prut, prepodile zopet nazaj čez reko, pri čemur je bilo vjetih 300 Rusov in vpljeni 2 strojni puški. Dalje proti severu nič pomembnega.

Italijansko bojišče.

Po opetovani krepki artilerijski pripravi so napadli Italijani naše postojanke južnovzhodno od pre-laza Barcola in sicer trikrat z močnimi četami. Napadi so bili z ročnimi granatami, s strojnimi puškami in s kamenimi plazovi krvavo odbiti.

Na koroški bojni črti se nadaljuje živalni artilerijski ogenj na ozemlju Fellai in Rabelli. Ponočni napadi oddelek alpinev na ozemlju gore Mittagskogel se je po trdovratnih bojih ob vstrajnosti branilcev izjavil, pri čemur je bila vpljenena ena strojna puška. Trbiž je zvečer so-vražnik s topovi obstreleval.

Na soški bojni črti je bilo delovanje sovra-žne artilerijske naperejeno zlasti na Dobrdoško gorsko planoto.

Balkansko bojišče.

Položaj je nespremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 19. julija.

Francosko bojišče.

V ozemlju reke Somme sta včeraj zvečer mag-deburški pešpolk št. 26 in altenburški polk v vročem boju izfrgala Angležem vas Longueval in na izhodni strani vasi ležeči gozd Délville. Angleži so poleg velikih krvavih izgub izgubili še 8 častnikov in 280 mož kot vjetnike ter so pustili znatno število strojnih pušk v naših rokak.

Sovražni napadi na naše postojanke severno od kraja Ovillers, kakor tudi proti južnemu robu kraja Boziers so bili že po začrtvem ognju prestriženi in niso imeli nikjer nič najmanjšega vspeta.

Južno od Somme so se francoski delni napadi severno od kraja Barleux in pri kraju Bolloye izjavili, na drugih mestih niti niso prišli čez prvočne poizkuse.

Desno od Moze sovražnik nadaljuje svoje brez-vsprešne napade proti našim črtam na "Mrzli zem-ji."

Rusko bojišče.

Armadna skupina maršala Hindenburga, Južno in južnovzhodno od Rige so naši junaški polki ruske napade, ki so se ponavljali opetovanzo ojačenimi silami, pod nenavadnimi izgubami za sovražnika uničujoče odbili.

Armadna skupina maršala bavarskega princa Leopolda: Položaj je na tej fronti ne-spremenjen. Na kolodvore Horodzinja in Povjorjelzy ne črti Minsk-Baranoviči, ki je polna vojaških transportov, so naše letalske skupine vspešno meta-le številne bombe.

Armadna skupina generala pl. Linsingena: Delno živalno sovražnikovo ognjeno delovanje, posebno ob Stohodu, kakor tudi zahodno in južnozahodno od Lucka.

Armadna skupina generala grofa Both-merja: Noženih posebnih dogodkov.

Boj za karpate.

Iz vojnega tiskovnega stana se dne 18. julija poroča:

V Bukovini zahodno od Moldave se Rusi trudi-jo, da bi vpognili našo tamošnjo fronto. Dosedaj se jim še ni posrečilo, da bi na karpatskem grebenu v Bukovini pridobili trdnih tal. V Galiciji med kraje-ma Zabie in Tatarov Rusi ponavljajo svoje napade. Umaknuli smo se samo iz nekaterih naprej potisnjeneh postojank, sicer pa so naše glavne točke ostale v naših rokah.

Italijani slavijo izdajalca in obešenca.

Rimski listi pišejo, da nameravajo v Rimu slavi-vi izdajalca in obešenca dr. Battistija na poseben način. Tuši neko rimsko ulico bodo prekrstili v Ulici dr. Battistija. Na rimski palači "Venetia" mu pa bodo vzidali posebno spominsko ploščo.

Turki natepli Italijane.

Carigrad, 18. julija.

Iz turškega glavnega stana se uradno poroča: Turški poveljnik Nuri beg, sedaj imenovan za pašo, katerega so Angleži že proglašili za mrtvega, vodi vspešno borbo mohamedanskih prostovoljcev proti Italijanom v Tripolisu in proti Angležem v zahodnem Egiptu. V zadnjem boju, ki ga je bil z Italijani v okolici kraja Misrata in ki se je končal z begom Italijanov, je vjetih 2000 italijanskih častnikov in 6000 italijanskih vojakov, vpljeni je tudi 24 italijanskih topov. Kraja Misrate in Djedabie sta v rokati mohamedanskih prostovoljcev. Med tem postojankama in morsko obalo se ne nahaja ne en Italijan.

V zahodnem Egiptu so mohamedanski prostovoljci izvojevali zmagovite borbe. Podrobnosti manjkajo.

Casementova smrtna obsodba.

Irski voditelj Casement, ki je bil, kakor znano, obsojen na smrt, je vložil proti obsodbi vsklic. Iz Londona se dne 18. julija poroča, da se Casementovemu vsklicu ni ugodilo. Casement se sedaj namerava obrniti do angleške gospiske zbornice kot najviš-jega sodišča.

Naročevanje samo pondeljkove Straže. Kdo hoče imeti "Stražo" samo v pondeljek, si isto kakor dozdaj, lahko naroči pose-je. Naročnina se pošlje po poštni nakaznici na naslov: Upravnštvo Pondeljkove Straže v Mariboru. Ob strani naj napiše, ali je nov ali star naročnik, da ne bo pomot. Sama Pon-deljkova Straža stane za celo leto **K 3'20;** za pol leta **K 1'60;** za četr leta **90 vin.**

"Zivinoreja in vojna." "Gospodarska Zveza" v Ljubljani je izdala knjižico pod gornjim naslovom. Spisal jo je Frančišek Pengov. Tvarina knjižice bo umnemu živinorejcu prav posebno ugajala in je kakor nalašč prikrovila za sedanje izvanredne razmre-re. Knjiga razpravlja o: močnih krmilih ob času vojske, o redilini vrednosti posameznih krmil, o senu, o detelji, slami, o krmilih, ki posebno pospešujejo rast klavne živine in tolšče, krmila, ki pospešujejo proiz-vajanje večje množine mleka, rast mlade živine itd., vrednost zelenih in suhe krme za pitano, plemeno in vprežno živino, krave itd. Knjižica obravnava tudi predmet: reje svinj. Delce, ki je pisano dokaj polju-dno, toplo priporočamo. Knjižica se naroča pri "Gospodarski Zvezzi" v Ljubljani. Cena ni navedena.

Zbirka slovenskih povesti. Izšel je peti zvezek te zbirke, ki jo izdaja naš najboljši poznavalec slo-venske slovstvene zgodovine prof. J. Grafenauer. Ce-na za zvezek je zelo nizka, 60 vinarjev. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Peti zvezek prinaša F. S. Finžgarja povestico "Student naj bo" in črtico "Naš vsakdanji kruh." V vsakem zvezku se nahajajo spisi enega edinega pisatelja. Dosedaj so objavljeni spisi po zvezkih: Josipa Ogrinca, Frana Erjavca, Jaklič-Jurčiča, Ks. Meška in sedaj Finžgarja. Izda-jatelj podaja pri vsakem zvezku uvodoma življenjepis in oceno slovstvenega delovanja pisateljevega, kar vrednost vsake knjige zelo povzdigne. Toplo pripo-ročamo!

* Ure. Opozorjam na inserat "Ure" od tvrdke Konrad na Mostu na Češkem, ki je ena največjih tvrdki te vrste na svetu. Naši čitalniki naj pišejo po ceniku, kateri obsegajo 4000 podob in se dobijo zastonji. Naslov: H. Konrad, razpoložljiva ur. Most na Češkem št. 800.

Loterijske številke.

Trst, dne 12. julija 1916: 58 20 2 36 69
Dunaj, dne 15. julija 1916: 24 28 42 89 75

Mala naznanila

Ženitna ponudba. Vdovec srednje, starosti, čevljar s tremi otroci, želi v zakon dekli ali vdovo s posestvom. Ponudbe z naslovom na „E. F. Mozirje“. Št. 462

Mlada, zdrava dojilja (Amme) se sprejme za mesec avgust k novorojenčku k odlični in premožni obitelji. Pismene ponudbe na upravištvo Slov. Gosp. pod štev. 460

Hiša na deželi z lepim vrtom se proda. Maribor Fraustaudnerstrasse št. 68. 461

Gospodčina 26 l. zmožna slovenskega, nemškega in hrvatskega jezika, urna v pisavi in računu, išče primerne službe. Ponudbe pod „Marljivost“ na upr. Slov. Gosp. št. 463.

Prodaja se posestvo blizu Maribora, meri 8 oralov, obstoječe iz sadomisnika, njuv in travnika. Poslopje je vse zidano in z opoko krito. Vpraša se na graščini Pesnički Dvor. 466

Suhé gobe, vinski kamen, med, vosek ter sploh vse deželne pridelke kupi veletrgovina Anton Kolenc, Celje, istotako tudi vsako množino raznovrstnih praznih vreč in sodov. 467

Pridno poštemo delavno 13-15 let. sirotice želi za svojo vzeti posestnico brez otrok (do 1. avgusta). Naslov „Delavne roke“ pošta Hoče pri Mariboru. 448

Gostilna se proda. Mühlgasse štev. 15 Maribor. 449

Gospodinjina, starejša, pametna oseba, ki zna popolnoma dobro in jedno kuhati, razume vrtna dela, vkuhanje sadja, zna perilo prati in likati ter opravljati vsa hišna dela, je zelo snažna in je že v boljih hišah služila ter ima dobra spricelava, se sprejme dne 16. julija. Voditi mora gospodinjstvo za tri osebe. Plača 24 K in dobra oskrba. Oglaša se naj na poštnem uradu Podčetrtek. 422

Naznanilo. Na prodaj imam lepo in obširno posestvo v Grabonoshih, blizu Ivanje. Posestvo meri 25 oralov in obstoji iz njiv, travnikov in polnih gozdov. Poslopja so v dobrem stanu, hram je zidan in z opoko krit. Polja so vsa obsegana. Cena je zmerna in se bo določila po ustremem dogovoru. Celo posestvo leži v ravnihi, domačija tik ob veliki cesti. Kupci se vabijo, da se zglašajo pri Francu Fišer, posestniku pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah. 453

V katerem kraju bo letos dobra sadna letina. Naj se mi piše: Jos. Sver, Dunaj, VII. okraj, Linden-gasse št. 33. 424

Novozidana hiša davora prosta, na Tezni, s 5 sobami 4 kuhinje, perlina kuhinja, studec, lepa njiva. Cena 13.000 kron. — Hiša brez njive, velik vrt, druge vse, kakor pri prvi. Cena 10.000 K. Tezno 42 pri gosp. Rannar. 173

Hiša na voglu novozidana 2 nadstropna, s prodajalnim, v mestu, še davora prosta za stanarino se dobi na leto 4200 K. Lahki pogoji. Cena 52.000 K. Naslov v upravnosti pod „Davora prosto št. 191. Maribor.“ 447

5 vinarjev

stane poštna dopisnica, s katero lahko dobite na zahtevo moj glavni cenik z novo slikanimi urami zastonji in poštne ne pristo.

Prva tovarna ur Ivan Konrad, e. i. k. dvorni dobavitelj v Brux 801 na Češkem.

Nikelasta anker-ura K 6:30, 6:30, 9:30, starosrebrna-kovinska remont. ura K 8, s švicarskim kolesjem K 8:25, vojna spominska ura K 10, radium žepna ura K 18, niklasta budilka K 7, stenska ura K 5:20. Za vsako uro triletno pismeno jamstvo. Pošilja se proti povzetju. Nohen riziko! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. 1 Da

Hišnik (hlapec) za domača opravila se takoj sprejme pri dobrini pliči in hrani. Franjo Duhek, svečar Maribor, Viktringhofova ulica.

Čevljarski pomočniki se sprejmejo. Prav dobra plača. Jarčev naslednik Jos. Fritz, Glavni trg št. 18. Maribor. 429

Krojaški pomočniki se sprejmejo takoj v stalno delo pri g. Ivanu Partič, krojač, Studenci pri Mariboru Okrajska cesta 3. 442

Pekovski učence se takoj sprejme: Maribor, Tegetthoffstr. št. 81. 423

Hiša

(gradič) na najlepšem prostoru trga blizu kolodvora, pripravna za vsako obrt, veliko njivo in travnik, z gospodarskim poslopjem in z 2 velikimi vrtoma se proda pod zelo ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Hranilnica v posojilnici v Sevnici ob Savi. 438

Mariborska okolica! Kupim takoj manjše vinogradno posestvo v bližini Maribora, najraje v Kamnici ali Bresternicu. Zeli se solčna, mirna lega in pripravna hiša za poletno stanovanje. Kupnina se takoj izplača. Naslov kupca pove upravnosti Slov. Gosp. pod „Lep vinograd št. 375.“

Zastopniki, ki bi vojakate zavarovali, se sprejmejo. Dobra plača in ugodni pogoji. Vpraša ali zglaši se pri Okrajnem uradu vdovskega in sirotinskega zaklada v Ptaju, ministrski samostan.

Hiša

novozidana 2 nadstropna v mestu, še davora prosta, velik vrt, stanovnici plačajo na leto 2832 kron, se proda pod lahkih plačilnih pogoji za 30.000 K. Več v upravnosti pod „Hiša 30.000 Maribor.“

Dvanadstropna hiša z velikimi stanovanji v mestu, davora prosta nese na leto 3216 K, se proda. Lahki plačilni pogoji. Cena 40.000 K. Več pod „Hiša 192.“

Vila

novozidana z 8 sobami, 4 predsobe, 4 kuhinje z vodo. Veliki vrt v Mariboru. Lahki pogoji. Cena 28.000 K. Več pove upravnosti pod „Vila 172.“

Samopomoč v resnem času!

C. kr. avstrijski vojaški vdovski in sirotinski zaklad pod najvišnjim pokroviteljstvom Njegovega cesarskega in kraljevega apostolskega Veličanstva (oddelek: vojno zavarovanje) vam naznanja, da katera žena želi zavarovati svojega moža, sina, ki se nahaja pri vojakih na fronti, ali v zaledju ali služi kot črnovojnik, se naj oglaši v Rušah pri g. organizatu Ivanu Nep. Slačeku, ki daje pojasnila za to zavarovanje vsakemu brezplačno. 47

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthoff-ova ulica.

Trgovina g. Czadnik v Stolni ulici.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža) v Gospodski ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

• g. Coretti, Grajski trg 7.

• v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika g. Handl v Tegetthoff-ovi ulici, Žifko, Melje.

Trgovina g. Korenta, Klostergrasse (baraka.)

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).

Trafika Nerat, Franc Jožefova cesta 31.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.

Trafika v Narodnem Domu.

Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajncerl, Velikovska cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Josip Zalar (organist).

Dobje pri Planini:

Trgovina g. Amalije Tržan.

Fram:

Trgovina gosp. Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina gosp. Jurija Gajšek.

Gornja Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.

„ „ „ Franca Korošec.

Gradec:

Zeitungstand A. Klöckl, Jakominiplatz.

Guštanji (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Št. Ilij v Slov. gor.:

Organist g. Anton Rozman (stara šola).

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Jurklošter:

Organist g. M. Hvalec.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Kozie:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemlič.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršič.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Muta:

Trgovina gosp. Miloš Oset.

Novacerkev pri Celju:

Trgovina Marije F. Okrožnik.

Petrinja: (Hrvatsko).

Gosp. Stepan Škrlec.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Petersič.

Podlehnik pri Ptuiju:

Trgovina gosp. Mateja Zorko.

Ruše pri Mariboru:

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradeč:

Trgovina g. Bastjančič.

Stari trg pri Slov. Gradcu:

Gosp. Ignac Uršič.

Stridova (Prekmursko):

Gosp. Peter Kovacič.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštanj:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Cauš.

Sv. Tomaž pri Ormožu:

Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptaju:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Veržej:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlisig.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četr leta 1 K. Naročnina se najlože po

Manufaktурно trgovino J. FAULAND v Ptiju

se najbolj priporoča.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo.

Obrestuje hranilne vloge na

4¹/₄ 0

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo, dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12 ure dopoldne.

,Posojilnica daje tudi domače hranilnike.'

v lastni hiši (Hotel „pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9. I nadstr.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je 1 K. O dobrem učinku vanju teh kapljic imam mnogo priznalnih in poхvalnih pisem. **F. Prull**, mestna lekarca „pri c. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Ivan Ravnikar

Na trgovina špecerijskega, kolonialne
ga blaga barv in zaloge mineralnih
debalo! Na drobno!

Celje - Graška cesta 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vin-
ski kamen, kumno, jamež, pristno
strd in vasek.

Zahvala.

Spoštovanemu c. kr. avstrijskemu vo-
jaškemu-vdovskemu in sirotinskemu
zavodu, deželnemu uradu za Štajersko
Gradec.

Da sem znesek 1000 K kot zavarovalnino za padlim bratom (o njegovi smrti je poročal »Slov. Gospodar« v 4. štet. t. l.) resnično sprejela, izrekam omenjeni družbi najudanejo zahvalo. Istočasno se zahvaljujem ceni. gospodu Vodlak c. kr. davčnemu kontrolorju pri Sv. Lenartu v Slov. gor., za vso skrb zadevajočo se zavarovanja. Ob enem pa, priporočam svojcem vpoklicanim vojakov ta c. kr. zavod.

Z odličnim spoštovanjem

Ana Lorbek, pos. hčer v Bačkovi okraj Sv. Lenart
v Slov. goricah.

465

12 polovnjakov

izbornega ljutomeržana iz leta
1915 ima na prodaj Spodnjestajerska
ljudska posojilnica v Mariboru. 459

OBČINSKIM URADOM

se naznanja, da ima tiskarna sv. Cirila v
Mariboru zopet na razpolago **Prečanje** in
Potrdila za klanje telet in mlade živine.

Izborno se je obneslo za vojake v vojski in sploh za
vsakega kot najboljše

bol oblažujoče mazanje

pri prehlajenju, revmatizmu, protini, prsni, vratni in bolesti
v hrbtni

Dr. Richter-ja

Sidro - Liniment.

capsici
compos.

Nadomestilo za **Sidro - Pain - Expeller.**

Steklenica kron. — 80, 140, 2—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“,
Praga, I., Elizabethova cesta 5.

Dnevno razširjanje.

Zahvala.

Podpisana se iz srca zahvaljujem za vse
mnogobrojne izkaze ljubezni in sočutja v bolezni
in ob prerani smrti mojega nepozabnega
soproga, gospoda

Štefan Piki,

župana, posestnika, mesarja in gostilničarja v Gržah
pri Celju.

Posebno se še zahvaljujem prečasti duhov-
ščini, cenjenim občinskim odbornikom, cenjenemu
učiteljstvu in šolski mladini, zastopnikoma
c. kr. okrajnega glavarstva in c. kr. rudnika
v Zabukovcu, c. kr. orožništvu, veleindustriječu
gospodu Teppey-u, kakor vsem sosedom in
občanom, prijateljem in znancem od blizu in
od daleč, ki so izkazali preblagemu rajnemu
zadnjo čast.

Griže pri Celju, dne 13. julija 1916.

464

Amalija Piki.

VELIKA UMETNOST

v slučaju nagle smrti obuditi

popolni kes.

Vsem, ki v Boga verujejo, v duhovno pomoč.

16 malih strani.

Tisk in založba tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Ta drobna knjižica prihaja pač o pravem času! Če
kdaj, je potrebno v sedanjih dneh velikega umiranja, da
je vsakdo temeljito podučen o slučajih nagle smrti! Najprva
in najpotrebnejša molitev za umirajoče je popolni kes. Na
sodnji dan še le bomo izvedeli, koliko duš se je rešilo z
obujenjem popolnega kesa še v zadnjem trenotku. Učenjak
Francelin, se je izrazil nekoč: „Ko bi mogel prepotovati
kot pridigar dežele, o ničemur bi ne pridigoval tolikorat,
kakor o popolnem kesu.“ Glejte nauk o popolnem kesu Van
podaje ta knjižica. Dragi čitatelji! Sezite pridno po tej knji-
žici. Naročite si jo za sebe, pa pošljite jo tudi svojim mo-
žem in sinovom na bojišče.

Cene: 1 komad 8 h, 15 komadov s poštnino vred 1 K, 100
komadov s poštnino vred 5 K. Manj kakor 15 kom-
adov se po pošti ne pošilja. Denar je treba pos-
lati naprej.

Žvepleno zdravilno kopališče VARAZDINSKE TOPLICE

(Hrvaško).

Železniška, poštna, telefonična in brojavna postaja.
Novi zdraviliški hotel z električno razsvetljavo.
Staroslavni radioaktivni žvepleni vrelec +58° Celzija se
priporoča pri

protimu, revmatizmu, išijašu, etc.

Pitno zdraviljenje pri trdovratnih boleznih v
vratu, goltancu, prsi, jetrib, želodec in črevesih.

Električna masaža, glinasta, ogljikova,
kisla in solnčna kopališča.

Celo leto odprt. Divna okolica. Moderna oprema. Vo-
jaška godba. Zdraviliški zdravnik: dr. J. Lechert.
Pogoji brezplačno.

3 M.